

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za inozemstvo
mesечно 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

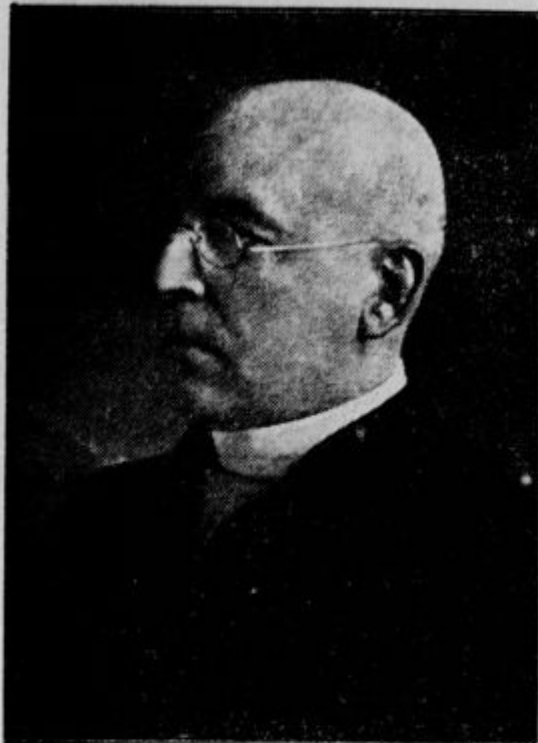
Cene oglasov
Istotip, peti-vrsta
mal oglaš po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 250 D, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p. Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirano
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, uradništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celoletni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.345
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Dr. Seiplov odstop

V zadnjih mesecih so se razmere v dunajskem parlamentu zelo poostrele, borba med rdečo opozicijo in meščansko vladno koalicijo je postajala vedno bolj surova in osebna. Kljub temu je večina mogla delati in je tudi mnogo storila. Zato je precej presenetljivo in iznenada prišla vest, da je zvezni kancler dr. Seipel dal ostavko in z njim obenem tudi njegov kabinet.

Nobenega formalnega, zunanega ali parlamentarnega povoda ni bilo za to ostavko, s katero se v Avstriji odpira kriza, težavnejša od vseh dosedanjih. Z dr. Seiplovom zapuščata državno krmilo nove Avstrije državnik, katerega ime bo večno ostalo svetel primer vztrajnega, požrtvovalnega in nesebičnega, obenem pa uspešnega in ustvarjajočega delovanja. Pet polnih let je tekom 10 letnega obstoja zvezne republike stal dr. Seipel na čelu njene vlade; pet dolgih let v najbolj kritičnih, najbolj težavnih, morda celo usodopolnih in za bodočnost nove države odločilnih časih. Njegovi politični preudarnosti in modrosti se mora Avstrija zahvaliti svojemu blagostanju in urejenosti, ki je nima nobena od premaganih niti od zmagovalnih držav. Vse, kar je Avstrija v mednarodnem svetu dosegla — in dosegla je mnogo, — vse je to edino in izključno uspeh svetovnega slovesa in splošnih simpatij, ki jih uživa dr. Seipel v mednarodnem političnem in znanstvenem svetu. Redki so taki velikani in Avstrija je mnogo izgubila s to odločitvijo.

Ugibanja o vzrokih tega sklepa dr. Seipla so nepotrebna, ker je dr. Seipel, ki je vedno in v vseh svojih dejanjih bil pristržno odkrit in jase, svoje nagibe sam pojasnil ter se s tem zelo prijetno razlikuje od mnogih svojih politikov-sodobnikov. V svojem motivacijskem pismu je z njemu lastno logično preciznostjo sam odkril vzroke demisijske.

Ti vzroki so v prvi vrsti zasebnega in osebnega značaja.

»S trdovratno agitacijo se je ustvarilo mnogo mržnje, ki pa bi se lahko še prenesla, v kolikor se tiče moje osebe, dasiravno se je brez mrvice povoda razširila tudi na moj poklic in na cerkev. Toda jaz nočem enim za preiti poti, po kateri se morejo, če hočejo, vrniti k čisto stvarnemu delu za obči blagor, drugim pa nočem pustiti izgovora, ako bi tega ne storili.«

S tem je kancler dovolj jasno označil vzroke, ki temeljijo na eni strani v oostudni, strankarsko zameteni in iz kulturnobojnih nagonov izvirajoči agitaciji proti vzvišenemu poklicu dr. Seipla od strani socialistov, na drugi strani v opoziciji proti njegovi osebi pa deloma tudi proti angažmanu njegove stranke v vladni koaliciji.

V lastnih vrstah so se že pred nekaj časom pričeli pojavljati glasovi nezadovoljstva s politično pakirano krščanskimi socialistov z meščanskimi in liberalnimi strankami Velenec in Landbundlerjev. Eni so se deloma iz nergastva, drugi pa prav iz načelnih razlogov začeli bati, da ne bi ta zveza sčasoma dobila značaja borbene koalicije meščanstva proti socialnim zahtevam delavstva sploh. V zvezi s temi strankami je morala krščanska socialna stranka popuščati meščanski reakciji v mnogih važnih socialnih vprašanjih ter tako v očeh delavstva dobila vedno bolj nesimpatičen značaj meščanske ali vsaj meščanske reakcije prijazne stranke.

Individualnosti bodo ohranjene, edinstvo pa je skupen cilj

Velepomembna izjava Nj. Vel. kralja - „Rodila se bo mnogo boljša in močnejša Jugoslavija“

»New York Times« objavljajo članek svojega dopisnika Jamesa Millsa o položaju v Jugoslaviji in o njegovem razgovoru s kraljem Aleksandrom. Najprej podaja dopisnik razvoj zadnjih političnih dogodkov, nato pa preide na akt od 6. januarja in pravi:

»Pa poglejmo, kakšen je ta mladi kralj, ki je imel pogum, da odpravi obstoječe politične ustanove, zgrajene s tako velikim naporom in da pripravi pot za boljše, enotnejšo in trajnejšo strukturo, za hišo, v kateri bodo mogle živeti vse edine v kraljevini. Pisec teh vrstic je imel priliko, da je nedavno videl kralja Aleksandra v njegovi palači v Belgradu in da je govoril z njim celo uro. Utisi o kralju slone na tem razgovoru.

Pravnik velikega Karadjordja, ki ni znal ne pisati in ne brati, ki pa je zato vodil Srbe v osvobodilne boje, kralj Aleksander je poddal pogum in hrabrost vojaka. Kralj ima blage manire in govori ljubeznivo. Naočala in stalni smehljaj ublažujejo njegove resne poteze. Kralj je prebil vse zadnje težke krize v delu, uporabljajoč pri tem tudi zadnja sredstva, da pomiri politično vodovje, ki je po-

stalo v resnici tako razburkano, da je grozilo s potopom vse zemlje. Toda politični voditelji so ostali nepopustljivi do konca. Sele tedaj je kralj posegel vmes in ustvaril čez noč novo Jugoslavijo. Kralj Aleksander ne išče javnosti in le redko govori za tisk. Njegovi nazori o krizi pa se morajo na kratko podati tako-le:

»Baš eden vaših velikih Amerikancev, Lincoln, je dejal, da se ne more obdržati hiša, ki je medsebojno sprta. Politiki so skušali naš narod razpreti. Oni so zahtevali individualne privilegije za svoje pokrajine, na katere mi nismo mogli pristati. Nisem mogel dovoliti, da izpodkopljejo temelje edinstva in solidarnosti, ki so bili zgrajeni po dolgoletnih naporih. Vse sem storil, da se izognem energičnemu koraku, ki sem ga napravil, toda v tem je bila edina rešitev. Obupne situacije zahtevajo tudi izjemne odredbe. Ko je bila moja strpljivost izčrpana in ko so bile moje sile vsled nepomirljivosti in nerazumnih zahtev političnih voditeljev napete do skrajne vzdržnosti, sem sklenil, da odpravim parlament, pa čeprav imam globoko vero in spo-

štovanje do prave parlamentarne vladavine. Hotel sem, da imam opraviti direktno z narodom, ker je ves moj narod ene misli in enega srca in sem vedel, da me bo podprl. Pa čeprav bo v novem režimu vsakdo ohranil svojo individualnost, pripada vendar ves moj narod eni rodbini in ima en skupen ideal: edinstvo jugoslovanskega plemena.

Smatram, da so rezultati opravičili od mene izvršene odredbe. Vsa zemlja je mirna. Vsakdo vrši svoj posel. One zlovoljne osebnosti in organizacije, ki so sejele neslogo, so utihnile. Mi moramo s težkim trudom in poštenim delom nadomestiti brezuspešna politična natezanja in nepazljivost do realnih narodnih interesov, kar se je dogajalo v poslednjih desetih letih. Vrnili se bomo v normalni režim, kakor hitro bo delo reorganizacije in produkcije jamčilo uspešnost normalnih razmer.

Prepričan sem, da se bo po dobi, v kateri bo narod osvobojen politične nesloge in strankarskih voditeljev, rodila mnogo boljša in močnejša Jugoslavija.«

Reorganizacija ministrstev bo izvedena v kratkem

V treh dneh morajo ministrstva predložiti svoje načrte

Belgrad, 4. aprila. (Tel. »Slov.«) Namen vlade je, da čimprej izvede zakon o vrhovni državni upravi. Zato bi se načrt organizacije vrhovne državne uprave izvršil najprej na najvišjih mestih, da bi se pozneje lahko začelo z ureditvijo splošne uprave tudi v nižjih enotah. Preosnova vrhovne državne uprave se bo izvedla po posebnem načrtu, ki ga je vlada izdelala že pred tem zakonom, tako da bo ta načrt izvršen tako smiselno, da bi se dosegel efekt tudi v vprašanju kvalifikacije uradništva in v zboljšanju njihovega materialnega stanja.

Preosnova bo odgovarjala stvarnim potrebam države, kar bo imelo za posledico redukcijo stroškov in uradništva. Vlada bo kljub bitremu tempu pazila na vse, kar bi v bodoče eventualno oviralo državni aparat. Kot prvi akt predsednika vlade v tej smeri je njegova okrožnica, ki jo je poslal vsem ministrskim kabinetom. V njej zahteva, da naj v treh dneh predložijo poročilo o stanju v svojem resoru in načrt, ki se naj v tem resoru izvede. Načrti preosnove posameznih ministrstev morejo biti

tem roku po okrožnici predsednika vlade sestavljeni v smislu in duhu zakona o vrhovni državni upravi.

Na podlagi tega načrta bo predsednik vlade Zivković izdelal splošno uredbo, za katero je po zakonu o vrhovni državni upravi pooblaščen, da namreč izvede vse te reforme v državni upravi in da določi sestav glavnih ravnateljstev, ki se bodo ponekod osnovala, obenem pa daje osnovne linije, po katerih bodo posamezna ministrstva preosnovala svoja področja.

V zvezi z dispozicijami tega zakona in okrožnico predsednika vlade so se v mnogih ministrstvih sestavile komisije, ki bodo izvršile vse priprave. Ministri bodo v teku jutrišnjega dne imeli ta načrt na razpolago in bodo lahko izvršili še eventualne spremembe.

V posameznih ministrstvih so se že danes začele konference ministrov z ravnatelji in načelniki, v drugih pa se bodo vršile jutri. Določil se bo sestav celega ministrstva, njegove kompetence, obenem pa tudi, kar je najvišje, smer bodočega dela v vseh oddelkih.

Novi zakon o vinu

Belgrad, 4. apr. (Tel. »Slov.«) Danes je Nj. Vel. kralj podpisal na predlog kmetijskega ministra zakon o vinu. Po tem zakonu je prepovedano oslavljanje vina v dobrih, pa tudi v slabih letinah. Oslavljanje se bo dovolilo le na podlagi pravilnika, največ 4 kg rafiniranega sladkorja na 100 l mošta ali vina. Na ta način sladkanemu vinu je prepovedano dodajati vinske ali limonine kisline.

Nadalje je prepovedano spravljati v promet in prodajati vina, pridelana z dodajanjem vode iz suhega grozdja ali vkuhanega mošta, prav tako je prepovedano na umeten način proizvajati, pomnoževati mošt in vino z vodo, alkoholom in drugim. Snovi, ki so dovoljene, da se smejo dodajati moštu, so predpisane v natančnih količinah v posebnem pravilniku.

Opozicija proti temu popuščanju socialni reakciji in proti vedno bolj izraziti enostranski borbi proti skoraj enako močni socialistični stranki je postajala vedno močnejša, zlasti med mlajšo duhovščino na Dunaju, ki je pri svojem dušnopastirskem in kulturnem delu med velikomestnim proletarijatom vsled istovetenja politike krščanskosocialne stranke s politiko Cerkve od strani mas prišla v vedno težavnejši položaj. Pomisleki radi tega so prišli vedno bolj do izraza v »Seelsorgerju«, v »Schönerer Zukunft«, v krogih »Katoliške akcije«, v Udejevi in Orlovi struji itd. Javno se je pisalo, da se radi politike krščanskosocialne stranke ne sme ustvariti mišljenje, kakor da bi Cerkve bila proti najodločnejši socialni politiki in proti upravičenim zahtevam proletarijata.

Strogo je prepovedano pisati in oglaševati način in sredstva, kako dobiti sredstva za izdelavo vina, v kolikor ni določeno po tem zakonu. Pod imenom vino je prepovedano spuščati v promet bolno in pokvarjeno vino. Prepovedano je dajati vina v promet pod imenom krajev ali kleti ali letnika starosti, če označba ni resnična.

Prepovedana je trgatve pred rokom, ki ga določi občina v sporazumu z vinogradniki in po odredbi državnega kontrolnega organa.

Zakon vsebuje odredbe o kominjaku, tropinovcu, sadnih vinih, specialnih vinih, destilatih in vinskem kisu. Vinogradnikom se dovoljuje, da smejo za domačo potrebo spravljati kominjak, tropinovec, ne sme se pa spravljati v promet niti prodajati niti mešati z dru-

gimi vini. Do 1. 1932. se dovoljuje promet od neposredno rodnih hibrid.

Za izvršitev tega zakona bo kmetijski minister storil potrebne korake v najkrajšem času. Državni nadzorniki bodo v svojem področju vršili pregled kleti. Analiza vina se bo vršila v državnih laboratorijih.

Kazni za kršitve so določene s tromesečnim zaporom in globo 30.000 Din ter zaplenbo vina. Za te prestopke so pristojna sodišča. Zaplenjeno vino in kazni gredo v korist sklada za povzdigo vinogradništva. Zakon stopi v veljavo šest mesecev potem, ko se objavi v »Službenih Novinah«.

Belgrajske vesti

Belgrad, 4. aprila.

Nj. V. kralj je sprejel v avdienci prometnega ministra dr. Korošca in gozdarskega ministra Radivojeviča.

758 stanovanj je odpovedanih v Belgradu. Sneg je zapadel v južni Srbiji. Nevihte in dež so toliko, da so ponekod reke prestopile.

Razsodbo prištinskega sodišča je danes potrdilo kasacijsko sodišče. Na podlagi tega reka sta obsojena na smrt Arifičević Alil in Zemabil Alinič, ki sta svojemu sorodniku odsekala glavo radi dolga 2000 Din. Smrtna obsodba se bo izvršila v kratkem času.

30 milijonski kredit je zahteval minister za socialno politiko od Hipotekarne banke. To vsoto bo razdelil med posamezne oblasti. Ukaz o vpokojitvi diplomatskih uradnikov, konzulov in pisarjev je v zunanjem ministrstvu podpisan.

Hranilna knjižica je bila ukradena šefu odseka v finančnem ministrstvu Jovanu Gazibariču. Glasila se na vlogo 27.800 Din v Hipotekarni banki.

Zagrebske vesti

Zagreb, 4. aprila.

Prihod zagrebskega župana dr. Srkulja se pričakuje za ponedeljek. Dr. Srkulj je bil svoječasno odpotoval v Saint Cloud na odmor.

Aeroplanski promet se v Zagrebu kljub vremenskim nepravilnostim včeraj in danes v redu vrši. Potniški promet je minimalen. Danes je vstopil samo en potnik.

Taka ostudna agitacija proti njemu je postajala vedno bolj strupena in ni čudno, da se po velikonočnem tednu, ki ga je dr. Seipel preživel v samoti, odločil, da stori temu odločen konec in da sovrážnikom odvzame nevarno orožje in preltvezo za agitacijo proti veri, cerkvi in duhovščini.

Škoda, ki jo bo trpela država in ljudstvo, bo velika. Rodoljubi iz vseh avstrijskih strank so na delu, da bi pregovorili kanclerja, da ponovno sestavi vlado. Vsa prizadevanja pa so zamen v njegov poslanec dr. Kunschak izjavila, da bodo ostali tudi v bodoče brezuspešni. Na kako sodelovanje med krščanskimi socialisti in socialdemokrati pa po teh in takih dogodkih tudi ni misliti. Zato je rešitev te krize težka.

Državni proračun

Vlad. Pušenjak.

Vlada je sestavila državni proračun za leto 1929-1930, ki je stopil dne 1. aprila t. l. v veljavo.

Da se more presoditi državna finančna politika, da se more dobiti vpogled v državno gospodarstvo, osobito, da se ugotovi, ali in kolikor se je zboljšalo državno gospodarstvo, je potrebno, da se primerjajo prejšnji državni proračuni, osobito proračuni za l. 1929-30, katerega je nam pretresal finančni odbor, predno se je razpustila Narodna skupščina, s proračunom, ki je ravnokar stopil v veljavo. Zanesljivo podlago za ugotovitev stvarnih potreb posameznih resorov in za dotok državnih dohodkov nam daje računska zaključka za l. 1924-25 in 1925-26 — za poznejša leta še niso izgotovljeni računski zaključki. Primerjava proračunov prejšnjih let s sedanjimi proračuni nam jasno kaže, da so bili prejšnji proračuni fiktivni, da so proračuni od leta do leta realnejši, da se bližajo realnemu državnemu proračunu. Priznati moramo napredek v državnem gospodarstvu, posebej pa moramo tudi poudariti, da se je v zadnjem času večja pažnja posvetila državnim gospodarskim podjetjem, katerim se daje potrebne kredite za investicije, za zboljšanje instalacij, za boljše eksploatacijo v preprisanju, da se bo dala na ta način znatno povečati rentabilnost državnih gospodarskih podjetij.

I. Prvi proračun za leto 1929-30.

Prejšnja vlada je dne 20. novembra 1928 predložila Narodni skupščini proračun za leto 1929-30; finančni odbor je vzel proračun v pretres, končal generalno debato, sprejel z veliko večino v načelu predloženi državni proračun ter v podrobni debati odobril proračune par ministrstev. Z razpustom Narodne skupščine je prenehalo i delovanje finančnega odbora.

Kako je izgledal ta proračun? Znašal je 12.158.721.067 Din in izkazoval prebitka 48.285 Din.

Splošni državni izdatki so znašali za (v milijonih dinarjev): vrhovna državna uprava: 318; penzije: 1031; državne dolgove: 857; ministrstvo pravosodja: 276; ministrstvo prosvete: 745; ministrstvo vere: 111; ministrstvo notranjih zadev: 542; ministrstvo narodnega zdravja: 116; ministrstvo zunanjih zadev: 165; ministrstvo financ: 356; ministrstvo vojne in mornarice: 1948; ministrstvo zgradb: 174; ministrstvo prometa: 78; ministrstvo kmetijstva: 128; ministrstvo trgovine in industrije: 47; ministrstvo socialne politike: 29; ministrstvo agrarne reforme: 10; budžetski rezervni krediti: 74.

Izdatki državnih gospodarskih podjetij pa so bili za posamezna ministrstva sledeča (v milijonih dinarjev): prosveto: 26; narodno zdravje: 42; finance: 721; promet: 2566; pošte: 381; kmetijstvo: 88; šume: 438; trgovina: 14.

Če primerjamo te izdatke z izdatki v proračunu za l. 1928-29, kateri je bil v veljavi do 1. aprila 1929, v znesku 11.580.119.082 Din, vidimo, da je proračun izdatkov večji za 578.553.700 Din.¹

Povečani so krediti za vrhovno državno upravo radi dotacije oblastem, povečani krediti za penzije radi tega, ker so bili po vseh dosedanjih proračunih nedovoljni, povečanje izkazuje ministrstvo pravde radi večjih izdatkov na podlagi novega sodniškega zakona, povečani krediti ministrstva za vere radi prevredbe kronske kongruje v dinarsko, povečani krediti ministrstva vojne radi večjih izdatkov za mornarico in zrakoplovstvo, radi poboljšanja pogojev za večjo rentabilnost kmetijstva je povečan proračun ministrstva kmetijstva, povečan kredit ministrstva za socialno politiko radi priprave za ljudsko štetje v l. 1930, povečani so krediti za državna gospodarska podjetja radi večjih izdatkov za investicije, za povečanje produkcije rudnikov, za razširjenje delokroga Državne hipotekarne banke.

Proračun pa izkazuje tudi zmanjšanje nekaterih kreditov, kakor ministrstva prosvete, narodnega zdravja, zgradb radi tega, ker so se investicije izločile, nadalje ministrstva notranjih zadev, ker je kredit za penzije rudarjev prenesen v poglavje »penzije«, in ministrstvo agrarne reforme, ker je kredit za vodne zadrage izpuščen.

Pravo sliko o državnih dohodkih in izdatkih nam dasta računska zaključka za l. 1924-25 in za l. 1925-26.

V l. 1924-25 so znašali po proračunu izdatki 11.725.741.322 Din, dohodki pa 10 milijard 405.000.000 Din. Po računskem zaključku pa se je izdalo 10.540.296.203 Din 62 par, a sprejelo 10.838.448.358 Din 67 par.

V l. 1925-26 so znašali po proračunu izdatki z naknadnimi krediti vred 12 milijard 356.366.220 Din 90 par, dohodki pa 10 milijard 405.000.000 Din. Računski zaključek pa kaže, da so se izvršili izdatki v znesku 11.777.190.023 Din 51 par, doseženi dohodki pa so znašali 12.063.781.345 Din 70 par.

Podatki prvih dveh računskih zaključkov jasno kažejo, da niso bili proračuni realni, da je kljub odobrenim proračunom finančni minister izplačeval kredite po svoji volji, da je opustil izplačilo odobrenih kreditov v letu 1924-25 za okroglo 1.200.000.000 Din, v letu 1925-26 za okroglo 600.000.000 Din, kakor tudi, da so bili dohodki v letu 1924-25 za več kot 400.000.000 Din večji, kakor je določal proračun, v letu 1925-26 pa celo večji za več kot 1.600.000.000 Din.

¹ Odnosno, ako se vzamejo v poštev naknadni in izredni krediti, v znesku 471.039.909 Din, je proračun večji za 106.913.791 Din.

Dunajska vremenska napoved. Sedanji značaj vremena bo trajal dalje brez bistvene zboljšanja.

Posvetovanja za rešitev avstr. krize

Zahvala dr. Seiplu - Kršč. socialci za hitro rešitev krize - Stališča strank - Soc. demokrati zahtevajo spremembo režima

Dunaj, 4. aprila. (Tel. »Slov.«) Posvetovanja strank za rešitev vladne krize so se začela.

Dopoldne se je sestalo **predsedstvo kršč.-socialnega** udruženja, kateremu je dr. Seipel še enkrat obširno obrazložil razloge svoje demisije. Predsedstvo je izreklo zveznemu kanclerju dr. Seiplu in vladi **najtoplejšo zahvalo za smoteno vodstvo**. Kakor se čuje, se je predsedstvo trudilo, da bi dr. Seipla pregovorilo, naj umakne svojo demisijo, pa brez uspeha. Predsedstvo vodstva krščanske socialne stranke je sklicano na sejo v ponedeljek, klub pa na torek. V torek se bo demisija uradno naznanila tudi plenumu narodnega sveta. Glavni odbor, ki bo imel nominirati novo vlado, se bo sestel najbrže v sredo ali četrtek. Nova volitev bi se lahko vršila v četrtek ali petek. Krščanski socialci pa se predvsem prizadevajo, da bi se **kriza rešila kolikor mogoče hitro**. Odbor za pogajanja, kateremu pripadajo med drugimi dr. Gürtler, podkancler Fink, Kunschak in Heintz, je že danes začel razgovore z drugimi strankami.

Naziranje krščanskosocialnih krogov je najboljše razvidno iz lista voditelja dunajskih krščanskih socialistov Kunschaka »Neue Weltblatt«, ki objavlja informacije vodilnega člana stranke tako-le: **Socialni demokrati** so naglašali, da je samo dr. Seipel na poti sporazumu. Na to je dr. Seipel odgovoril s svojim odstopom in z vprašanjem, ali so sedaj pripravljeni, pogajati se. Socialni demokrati so že dali v »Arbeiter Zeitung« svoj odgovor, da **bi samo osebna sprememba** nič ne spremenila v notranji napetosti in da bi bili socialni demokrati pripravljeni za sodelovanje samo pri res novem kurzu. Če je to njihova zadnja beseda, je bila dr. Seiplova žrtev za stonj, in posledica bi bila ta, da krščanski socialisti pozovejo dr. Seipla, da svoj odstop umakne. **Njegov odstop ne sme tvesti spremembe sistema**. Program in sistem večinskih strank ostane ista. Vsekakor bo šlo najprej za to, da se **najde naslednik**, ki bi zamenjal **nadačjevanje dosedanjega kurza**, s katerim pa bi se tudi socialni demokrati mogli pogajati. Sedaj mora biti dana možnost, da se dogovori **delovni program** za najaktualnejša državna in gospodarska vprašanja.

O sestavi novega kabineta krožijo najrazličnejše kombinacije. Predvsem se imenujeta kot kandidata za kanclersko mesto dr. Gürtler in Heintz. Za primer, da se ne

bo mogel dogovoriti noben delovni program s socialnimi demokrati, se imenujeta tudi zastopnika ostrejši smeri Schmidt in Kienböck. Kienböck pa je baje izjavil, da se vlade noče udeležiti, od interesiranih strani pa se kolportirajo tudi vesti, da novemu kabinetu ne bodo pripadali prosvetni minister Schmidt, ki je zelo osovražen pri velenemcih radi njegove močne šolske politike, dalje poljedelski minister Thaler, s katerim ni zadovoljen Landbund radi njegove popustljive agrarne politike ter vojni minister Vaugoin, katerega napadačo v zadnjem času ne samo socialni demokrati, temveč tudi velenemci. Vendar je seveda veliko vprašanje, ali bodo krščanski socialisti pripravljeni, žrtvovati svojo prvo garnituro.

Inozemski komentarji.

V inozemstvu se avstriska vladna kriza povsod komentira zelo obširno. Berlinska »Germania« smatra za možno, da je bil odstop **fina šahovska poteza** dr. Seipla, da bi se potem pod ugodnejšimi pogoji in z večjo svobodo kretanja vrnil v svoj urad. Socialnodemokratski »Vorwärts« pričakuje vlado novega meščanskega bloka pod zmernejšim vodstvom in nova pogajanja o varstvu najemnikov. Nacionalistična lista »Lokal-Anzeiger« in »Tag« domnevata, da je iz demisijske izjave razvideti, da dr. Seipel odklanja tudi naslonitev na Nemčijo kot nerealno, politično enostransko vezanost.

Tudi pariški listi so zelo presenečeni. »Petit Parisien« smatra, da je težko misliti, da je demisijska končnoveljavna, ker bo dr. Seipel v zgodovini živel dalje kot kancler obnove in lojalne zunanje politike, posebno, ker je njegova avtoriteta v lastni stranki nesporna. »Echo de Paris« se boji težkih notranjeh političnih bojev. Seiplova zasluga je, da se je Heimehr odrekla fašizmu in da je zvezna vojska varno v rokah vlade. Praška »Bohemian« piše, da dr. Seiplu, ki se lahko označi za rešitelja Avstrije, tudi njegovi poštene nasprotniki ne odrekajo priznanja.

Po »Prager Tagblattu« izstopa dr. Seipel iz vlade prostovoljno, da se prihrani za poznejše čase. Če nasprotna stranka postavi na vodilno mesto tudi manj temperamentno osebo, kakor je dr. Bauer, potem Avstrija lahko ozdravi. Značilno za današnji dan kot prvi dan krize je brezdvoma dejstvo, da se nikjer ne smatra za možno črnoardea koalicija.

Vzroki Bartlove demisije

Varšava, 4. aprila. (Tel. »Slov.«) Za odstop ministrskega predsednika Bartla, ki je bil že tri leta menja je ministrski predsednik in namestnik ministrskega predsednika, je iskati razloge v njegovem prizadevanju, omogočiti kompromis med sejmom in pristaši Pilsudskega, za katere pa je od sejma zahteval več, kakor je sejm mogel dati. Njegov poskus ustavne reforme na korist večje oblasti državnega predsednika in kabineta, kakor tudi dejstvo, da je molče trpel trajna znatna prekračenja, je vodilo do ostrejših konfliktov med vlado in sejmom, kar je najprej dovedlo do obtožbe finančnega ministra pred državnim

sodiščem. Pri tem je del ministrov stopil na stran sejma. Ekstremni vojaški politiki in konservativni magnati v taboru Pilsudskega pa so zopet očitali Bartlu, da je s svojo kompromisno taktiko samo opogumil zahteve sejma. Zato je njegov položaj bil že več tednov nevzdržljiv. Zadnji njegov poskus je bil še ta, da je od državnega predsednika Moscickega in predsednika vlade Pilsudskega zahteval nadaljnja pooblastila, na podlagi katerih je upal doseči nov kompromis s sejmom. Njegov osebni kredit pa je bil že preveč omajen v taboru demokracije kakor tudi v taboru pristašev diktature.

Incident na rusko-poljski meji

Varšava, 4. apr. (Tel. »Slov.«) V obmejnem poljskem mestu Baranoviči se je večeraj pripetil krvav dogodek. Član ruske trgovinske misije v Berlinu Apanasevič je na potovanju iz Berlina v Moskvo zapustil v Baranovičih vlak, menda zato, da obišče sorodnike. Ker je imel samo vizum za tranzitno potovanje, je bil aretiran in je moral prenočiti v policijski stražnici, kjer je drugi dan po polarnem poljskem poročilu brez vidnega vzroka streljal na višjega poljskega policijskega uradnika in na poljskega stražnika, in prvega težko ranil, drugega pa do smrti. Nato je streljal sam nase, pa se samo lahko ranil na glavi. V Baranoviče sta odpotovala radi preiskave višji državni pravdnik iz Varšave in zastopnik sovjetskega

poslaništva. Apanasevič je streljal najbrže v nervoznem razpoloženju bojazni, ker je preiskava ugotovila, da niti ni bil aretiran, temveč sam prošil policijo za varstvo, ker je popolnoma brez vzroka smatral, da ga hoče prebivalstvo napasti. Poljski uradniki so mu preskrbeli prenočišče v hotelu, kar pa je odklonil, da si ga je spremljala soproga. Izjavil je, da se na policiji čuti varnejšega. Kako nervoznega razpoloženja je bil, je razvidno tudi iz tega, da je kratko časa prej odklonil poljskim znancem uslugo, da bi prevzel pisma na sorodnike v Rusiji. V preiskavi je odklonil natančnejše podatke o njegovih motivih. Tudi iz njegove soproge ni bilo mogoče spraviti nobenih informacij.

Zmaga vladnih čet

Newyork, 4. aprila. (Tel. »Slov.«) Mehška vlada poroča o **zmagi vladnih čet** nad vstaji pri Reformi, 35 km severno od Jimenez. Pri tem je bilo ubitih 300 vstašev, dočim so ostali zbežali proti Cihuahui. Vstasi so pri Jimenezu zgubili 3000 mož, polovico svojih čet. Calles sam hvali levo hrabrost Escobarjevih vstašev. Število ranjenih je na obeh straneh zelo veliko. Zdravila so morali pribaviti z letali. V Jimenezu in Reformi so vse hiše polne ranjenec. Vlada je 44 vstaških generalov ertala iz armade. Vlada izraža nado, da bo v enem mesecu zopet zavladal mir.

Novi izgnanci...

Berlin, 4. apr. (Tel. »Slov.«) Berlinski list pristašev Trockega doznava, da bosta enako kakor Trocki izgnana v inozemstvo tudi bivši predsednik ukrajinske sovjetske republike in poslanik v Parizu Rakovski ter Bjeloborodov, ki je odgovoren za umor carja. Govori se, da je bil tudi Radek zopet aretiran.

Drobne vesti

Atene, 4. aprila. (Tel. »Slov.«) Grška poslanska zbornica je soglasno odobrila grško-jugoslovansko prijateljsko pogodbo, kakor tudi dogovor glede železnice Gjevgjelija — Solun.

Carigrad, 4. aprila. (Tel. »Slov.«) Trocki je izročil nemškemu založniku Reissnerju založniško pravico za njegova literarna dela. V nekaterih mesecih bo izdal knjigo z naslovom »Ljening«, o svojem sodelovanju z Ljeningom in o svojih konfliktih s Stalinom, prihodnje leto pa bo izdal knjigo o svetovni politiki.

Berlin, 4. aprila. (Tel. »Slov.«) Državno pravdnštvo je dogotovilo obtožbo proti Hugonu Stinnesu, proti njegovemu bivšemu osebnemu tajniku Waldowu, proti ravnatelju Nofmannu ter trgovcem Beli Grossu, Leonu Hirschlu in Scheidtu.

London, 4. aprila. (Tel. »Slov.«) Angleške agenture poročajo, da nankinške čete v hitrih pohodih prodirajo proti Hankovu.

Šlegel je bil ubit iz političnih vzrokov

Zagrebske »Novosti«, glavni organ Šlegiove Jugostampe je že opetovano posvetil temu vprašanju svoje uvodnike. V zadnjem uvodniku pa piše med drugim to-le:

»Eno stoji. **Atentat je politične narave**. Nastal je iz političnih motivov, iz vzrokov naše rodne, notranje politike. Vse drugo, kar se more z atentatom spraviti v zvezo, je samo gola slučajnost. Tu pa se samo od sebe poraja zopet ono vprašanje, ki smo ga že postavili na tem mestu: **Kdo je imel interes, da spravi s pota pok. Tonija Schlegela?** Odgovor na to vprašanje dobimo, če po vrsti pregledamo politične dogodke pred 20. junijem, po 20. juniju, pred 6. januarjem in po 6. januarju. Pokojni Schlegel je bil nasprotnik režima četvorne koalicije, ker da je ta samo poostrevala politična nasprotja. Zagovarjal je nevtralnno vlado, če hočete tudi neparlamentarno, kakor bi pač bila potreba... Sesti januar je dokončal s stanim in nevzdržljivim stanjem... in odprl svobodno polje, da dobe Hrvati, kar morajo dobiti in da bi bili poleg zadovoljnih Srbov tudi zadovoljni Hrvati in Slovenci. **Ta politika pa ni bila po računu nekaterih, ki so na neredu v državi in na neslogi bratov zidali svojo oblast in svoj dobiček**. Ti so zelo dobro poznali vlogo, ki jo je imel pok. Schlegel baš na polju dela za izpolnitev hrvatskih želj in za ureditev razmer v državi. In tu ponavljamo, kar smo že enkrat zapisali: Pok. Schlegel ni bil politik široke ulice, ki večinoma ni znala za njega in njegovo delovanje. **Zato tudi ubijalci niso bili iz širokih krogov, temveč iz onih najbolj ozkih, najbolj izbranih, ki so poznali Schleglov pomen in ki so bili od tega zadržani**. Vseeno, če so bili oni kateregakoli mesta, Zagreba, Belgrada, Osijeka, Uzič, Ogulina itd. — **iz enega samega niso**. Oni so bili zvezani z istim interesom, ogroženi od iste nevarnosti, od nevarnosti reda v državi in sporazuma Hrvatov, Srbov in Slovencev, ker so ti ljudje zidali na neredu v državi svojo oblast in svoje interese.

*

Belgrajska »Pravda« je ponatisnila članek »Novosti« v celoti in nato dostavila:

»Preiskava o umoru direktorja zagrebskih »Novosti« se oživlja. Ni sicer nikdar niti prenehala, ali od večeraj postaja vidno vedno bolj živahna. Kakor kaže, prihaja to od tega, ker je mogla policija že priti pozitivno na sled morilecem in ker se vsa tajnost Schleglovega umora nahaja že tik pred razjasnitvijo.

Članek zagrebskih »Novosti« je vzbudil posebno pozornost, ker se v njem odločno poudarja, da je bil Toni Schlegel umorjen iz političnih razlogov. Rezultati preiskave se vsled tega pričakujejo z nestrpnostjo in najbrže bo v kratkem prišlo do senzacionalnih odkritij.

Belgrajsko »Vreme« pa piše:

»Novoimenovani šef zagrebske policije dr. Janko Bedeković je sprejel danes (dne 3. t. m.) vse referente. Popoldne je sprejel novinarje in jim dejal, da noče razlagati svojega programa, ker je ta ogrožen z eno besedo: delo, delo in to zakonito, svestno delo.

O stanju preiskave o umoru Tonija Schlegla je izjavil g. Bedeković, da še ni poučen o vseh podrobnostih in da niti ne ve, koliko oseb je aretiranih. Ve samo to, da še nihče ni zaradi te stvari izročen sodišču. Nadeja pa se, da se bo policiji v kratkem posrečilo, da pojasni ta tajinstven slučaj.

Priprave za trgovinska pogajanja z Bolgarsko

Belgrad, 4. aprila. (Tel. »Slov.«) Trgovinski minister je odredil, da se takoj prične s pripravljanjem materiala za pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe z Bolgarijo. Od trgovinskega ministrstva so v to komisijo poklicani: načelnik Milivoj Savič, inspektor Miloj Bilja, načelnik Stajmec. V tej zvezi je tudi obisk trgovinskega ministra pri zunanjem ministru. V zvezi z bližnjimi trgovinskimi pogajanjmi z Bolgarijo je bivanje sofijskega poslanika Nešića v Belgradu.

Reorganizacija statističnega in tiskovnega urada

Belgrad, 4. aprila. (Tel. »Slov.«) Na organizaciji statističnega urada in tiskovnega urada se dela živo v predsedništvu vlade. Vsi tiskovni uradi v dosedanjih ministrstvih so se ukinili in se je uradnikom odpovedalo. Nekateri uradniki so ostali in se bodo namestili v bodočem tiskovnem uradu.

Od pijanosti umrla

Zagreb, 4. aprila. (Tel. »Slov.«) Večera smo poročali o smrti Bare Iličeve v Sesvetah pri Zagrebu, ki so jo našli mrtvo na cesti. Orozniki so danes aretirali dvojce mladeničev, ki so ju videli v njeni družbi. Raztelesenje je doseglo, da ni bil vzrok njene smrti kakšno nasilje ali zločin, marveč je umrla radi preobilo zavžitega alkohola.

Bodite moderni!

Ker moderno je tudi praktično. To dokazujejo najbolj sloviti Trenchcoatplašči za gospode in dame, ki jih je dobiti najugodnejše pri trdkri D. SCHWAB, Ljubljana

Kaj je novega

Koledar

Petek, 5. aprila. Vincencij Fer., Irena, Cenon. — Solnce vzhaja ob 5.36 in zaide 6.30. — Jutri: Viljem, opat.

Slovenec ameriški državni pravdnik

Zužemberška in ribniška kri.

John Princ

Nedavno je bil imenovan v Clevelandu za pomožnega državnega pravdnika John I. Prince, prvi Slovenec, ki je v Zedinjenih državah dosegel tako visoko mesto v državnem sodstvu.

John I. Prince, ki mu je jedva 30 let, je najstarejši sin železnicarja Janeza Princa, ki je odšel v Ameriko pred kakimi 40 leti. Oče mladega državnega pravdnika je doma iz Broda, občina Dvor pri Zužemberku na Dolenjskem. Doma so imeli kmetijo, ki pa Janeza ni veselila in jo je raje leta 1889. potegnil »čez lužo«, ko je bil star šele 18 let. Odpotovati je moral skrivaj, ker se ni bil zadostil vojaški dolžnosti. V Ameriki si je kmalu pridobil tamkajšnje državljanstvo. Kot eden najstarejših slovenskih izseljencev v Clevelandu je užival med našimi ameriški rojaki velik ugled. Nad 26 let se je aktivno udeleževal tudi političnega življenja ter bil prista demokratske stranke. Sedmo leto po svojem prihodu se je oženil s Slovenko iz ribniške doline. Ima štiri otroke, med katerimi je prvorojenec mladi John, ki je dovršil pravne študije v Clevelandu. Prvi dve leti po dovršenih študijah je bil državni investigator (poizvedovalec) za slučaje ponesrečenja delavcev v tovarnah. Radi svoje marljivosti, spsobnosti in vestnosti pa ga je sedaj imenoval prvi državni pravdnik v Clevelandu Mr. Ray T. Miller za svojega namestnika in pomočnika.

Nedavno je »Slovenec« poročal, da je John Prince zastopal državno obtožbo v obravnavi proti nekemu morilcu, ki je bil obsojen na smrt na električnem stolu.

V političnem prepričanju je sledil mladi Prince svojemu očetu.

Ameriški slovenski listi s ponosom beležijo poročilo o tem imenovanju, enako pa veseli tudi nas v stari domovini ameriških Slovencev. da se je človek naše krvi povzpel v eno izmed najkulturnejših delov sveta do tako uglednega položaja.

Žrtve velikonočnega streljanja

Celje, 4. aprila.

Navada velikonočnega streljanja je sicer stara, a vsled posledic, ki jih vsako leto zaznamuje kronika nezgod, škodljiva. Tudi celjska bolnišnica čuti te posledice. Nič več kot sedem slučajev je te dni sprejela, pri vseh je kriva poškodba ta navada. Zanimivo je, da so prav vsi poškodovanci poškodovani na levi roki. Na velikonočno nedeljo so pripeljali v bolnišnico 15 letnega Rudolfa Volovška od Sv. Štefana v šmarnem okraju. Pri streljanju z možnarjem je dobil grde praske na levi roki. Iz iste fare so istega dne pripeljali 17 letnega Leopolda Regoršca, kolarkega vajenca, ki ima enako poškodbo kot Volovšek. Mejavšek Mirko, 15 letni dijak na Bregu pri Celju je na velikonočno soboto streljal s pištolo in je dobil rano na levi roki. Na levi roki se je pri streljanju z možnarjem močno poškodoval 27 letni Hrovat Ivan, sin posestnika iz Ljubnice pri Vitanju. 19 letni Franc Čoh iz Rajnkovec je na velikonočno soboto streljal s pištolo in sedaj zdravi v bolnišnici levo roko. Na velikonočni ponedeljek so pripeljali v bolnišnico 27 letnega Avgusta Klepeja iz St. Lenaria nad Laškim. Levo roko ima obstrleljeno. V torek pa je prarastel stalež bolnikov za 18 letnega Ivana Ratajca iz St. Jurija ob j. ž. Njegov brat mu je vtaknil v žep nabasano flobertovko. Ivan je po neprevidnosti segel v žep, flobertovka se je sprožila in mu ranila levo roko.

*

Ormož, 4. aprila.

O praznikih je bi'o v ormoški bolnici pripelanih toliko obstreljencev, da vseh niti sprejeti niso mogli. Najbolj je dobila neka gostilničarka iz ljutomerske okolice, kateri je neki fant po neprevidnosti prestrelil obe nogi. Velikonočno streljanje je sploh v zvezi s tolikimi nevarnostmi, da bi morala biti odredba, ki brani streljanje, še mnogo bolj stroga.

Pri velikonočnem streljanju je obstrlel neki fant učenca ljudske šole pri Sv. Miklavžu, tako da je moral iskati pri zdravniku pomoči. Fant je dobil strel v roko in nogo.

Jan Skala v Ljubljani

Danes zvečer pride z monakovskim brzovlakom v Ljubljano kulturni predstavnik lužiskih Srbov g. Jan Skala. Prihaja v Jugoslavijo, kjer bo v vseh večjih mestih imel predavanja o lužiskih Srbih. V Ljubljani se bo vršilo njegovo predavanje v soboto ob 18. uri v veliki dvorani hotela Union. Dolžnost slovenske javnosti je, da poseti to predavanje in tako dokaže svoje simpatije do najmanjšega slovanskega naroda.

G. Jan Skala je lužisko-srbski pesnik ter eden glavnih sotrudnikov lužisko-srbske literarne revije »Lužica«. Kot literat pripada mlajši pesniški generaciji. Njegovo glavno delo pa je proučevanje manjšinskega vprašanja. Kot tak sodeluje v glavnem odboru Zveze narodnih manjšin Nemčije in urejuje njeno glasilo »Kulturwehr«. Njegovi odlični članki o manjšinskem vprašanju so tudi v naši javnosti že večkrat vzbudili mnogo pozornosti in radi tega pričakujemo, da se bo ljubljanska javnost v častnem številu odzvala vabilu na sobotno predavanje.

Vzorni učitelji - v slovo

Sv. Križ pri Ljutomeru, 3. aprila.

Te dni se je poslovila od nas za vedno naša nad vse priljubljena učiteljica gospodična Josipina Hayne. Odsla je v Ljubljano, kjer želi v domačem krogu uživati svojo zaslužno pokojnino. Gdč. Hayne je delovala ves čas od začetka do konca svojega učiteljevanja nepretrgoma 36 let pri Svetem Križu. Lahko rečemo, da je pol župnije hodilo k nji v šolo. Bila je res vzorna in idealna učiteljica, ki otrok ni učila le navadnih šolskih reči, temveč je pomagala tudi negovati semena, ki jih je sejal v mlada srca katehet. S svojimi otroci je lepo pred poukom in po pouku molila. Nikdar se ni sramovala svojega krščanskega prepričanja. — Težko nam je ob slovesu, ker vemo, da smo z gdč. Hayne izgubili nenadomestljivo moč in da bo na njenem mestu ostala neizpolnjena vrzel. Dobri in blagi učitelji pa želimo, da bi po trudopolnem in požrtvovalnem delu preživela še mnogo lepih in prijetnih dni v beli Ljubljani, pri nas pa naj bi še dolgo ostali sadovi njenega plemenitega dela med mladino. — Bivši učenci.

Od sodišča do Studenca

Žalostna usoda — pijanca.

Ljubljana, 4. aprila.

Prebivalci vodmatskega dela našega mesta imajo gotovo še v spominu strahovite in okrutne zločine nekega moškega — imena raje ne bomo navedli, niti začetnih črk, sicer pa je slučaj znan. Možakar je bil priden, delaven, toda ko je odvozel, se je vdal alkohololu. Kadar se je napil, tedaj je bilo gorje za okolico. Razbijal, grozil in tepel je vsakogar, kdor se mu je približal. Prav sramotno se je izpozabil nad lastno sestro, ki mu je gospodinjala in celo med štiriletno hčerko. Moža so tedaj aretirali in ga oddali v deželne zapore. Ze bi moral pred poroto, tedaj pa so ga sodni zdravniki spoznali za nenormalnega in mož je romal na Studenco. Možakar je bil sicer zdrav, imel pa je neutešno hrepenenje po pijaci. V umobolnici mu niti ni šlo slabo, delal je na polju in pomagal kjer koli, ves čas pa je ugribal, kako bi pobegnil. Po daljšem opreževanju se mu je to res posrečilo. Lovili so ga dolgo, niso ga pa mogli najti, dokler ni begunec prišel nekje do zaželenje pijače in v pijanosti zopet napravil nov, oduren zločin. Zopet so ga prijeli in ga odgnali v Ljubljano ter izročili deželnemu sodišču. Zdravniki so ga še enkrat natančno pregledali, pa zopet so ga morali spoznati za duševno bolnega ter za skrajno nevarnega kroničnega alkoholika. Danes popoldne se je ustavil pred sodno palačo v Ljubljani rešilni avto. Dva krepka paznika sta izročila dvema krepkima reševalcema v prisljni jopič oblečenega možakarja, nakar je avto odšel proti Studencu. Tu bo sedaj živel ta možak, ki ni poznal mere pri alkoholu ter je postal radi njega zločinec in blaznež.

Radi pijace ob hlače

V eni izmed preteklih noči se je ustavil pred policijskim ravateljstvom v Sarajevu eleganten avto, iz katerega je stopil možki, oblečen v zimsko suknjo in na prvi pogled nekoliko »nadelan«. Razdražen je odhitel in pozorno dežurnega uradnika. Vse je bilo v redu na paznem gostu, le izpod suknje se mu je bliskala belina — spodnjih hlač. Prišel je na policijo in povedal, da je imovit mesar. Ima bridko navado, da si »ga« pogosto rad nekoliko privoži, a plačati ga ni nikoli volja. Tako je sedel tudi ta večer v neki krčmi tretje vrste in se krepčal. Odkraka je šlo vse v redu. Pil je, gostil druge in sproti plačeval. Ko se ga je nalezal, se ga je nenadoma polotila stara navada in ni hotel ničesar več poravnati, kar je bil v »aginjenem« stanju naročil.

»Plačaj!«, je prigovarjal krčmar.

»Ne plačam, če se ves posvetiš,« je izjavil mesar.

»Plačaj, če ne te denemo iz hlač,« je grozil krčmar.

Ze je prijel trmasti pivce za kljuko, da bi šel, kar ga pograbi nekateri parov mišičastih rok in preden se je presenečeno mesar prav zavedel, je stal sredi krčme v samih spodnjih hlačah in zimski suknji. Baš hlače so mu slekli, kot mu je bil obljubil krčmar.

Na policiji so mu nekaj takega povedali, da je odšel z dolgim nosom in naslednji dan niti govoriti ni hotel o tem, kar je prejšnji večer doživel.

Za izseljence poostreni predpisi

Izseljeniški odsek v ministrstvu za socialno politiko je poslal vsem velikim županom okrožnico, v kateri pravi:

Ze lani je ministrstvo za socialno politiko odredilo, da morajo imeti tisti, ki se nameravajo izseliti v kako drugo evropsko ali izvenevropsko državo, zagotovljeno zaposlitev. Zastopniki naše države v inozemstvu pa neprestano poročajo o težkem moralnem in materialnem položaju naših izseljencev, ki ne morejo dobiti dela in zaslužka, da bi si zagotovili vsaj najbednejše življenje. Vsi izseljenci se obračajo na naše oblasti za pomoč in sredstva, da bi se mogli vrniti v domovino. Ker se taki slučajji dan na dan bolj množijo, je minister za socialno politiko na podlagi § 6. izseljeniškega zakona odredil, da se smejo izdajati potni listi za v katerokoli evropsko ali izvenevropsko državo, razen za Zedinjene države ameriške, zgolj tistim izseljencem, ki z verodostojnimi dokazili dokažejo, da jim je zagotovljena zaposlitev v dotični državi, za katero prosijo potni list. Taka verodostojna dokazila so: potrdilo našega konzula, izseljeniškega komisarja ali prijatelja, ki jamči za zaposlitev. Zasebna pisma, v katerih je prosilec za potni list vabljen, naj se izseli v kako državo, ni treba, da bi bila overovljena od tamkajšnjih naših oblasti, vendar morajo biti naše oblasti, ki izdajajo potne liste, glede verodostojnosti teh pisem zelo previdne, da se izognejo morebitni zlorabi. V sumljivih slučajjih morajo oblasti zahtevati službeno potrdilo pristojne občine, ki bo izjavila, če ima prosilec resnično sorodnika, ali prijatelja v inozemstvu, ki bi jamčil za izseljenčevo zaposlitev.

Z letalom skozi snežno vihro

Te dni, ko aprilsko vreme uganja v prirodi svoje norčavosti, so bili v Zagrebu v hudih skrbih tisti, ki so pričakovali kakega svojca s potniškim letalom iz Zemuna. Od dveh popoldne je odletel avion iz Zemuna proti Zagrebu. Tedaj je bilo vreme dočela mirno in se je jedva dalo slutiti, da bo nastala kaka izprememba. Ko je bilo letalo oddaljeno kakih 100 km od Zemuna, so vse obzore nenadoma prepregli težki oblaki, iz katerih je jel najprej padati droban dež. Močan veter je povzročil pravcato nevihto, med katero je začel nalezavati še sneg. Letalo je vodil izkušeni pilot Nikitin, ki je napravil že na tisoče poletov, a še nikoli doživel kake nevarnosti. Ko je pilot uvidel, da postaja vreme vedno slabše in megle vse gostejše, se je jel spuščati z letalom navzdol, tako nizko, da je avion s potniki letel komaj 20 metrov nad zemljo. V tej višini so potovali 2 uri. Ponekod se je letalo spuščalo celo 10 metrov nad zemljo, tako, da so se nekateri potniki bali, da bo letalo zadelo ob tla. Pred aerodromom v Zagrebu, kjer letalo pristaja, se je avion dvignil kakih 50 metrov visoko, da je mogel v redu pristati in izkrcati potnike in odložiti pošto. Vrli pilot se je naslednji dan ob dočelnem času zopet odpravil z letalom v Beograd, da dokaže točnost in neustrašenost v izvrševanju svoje službe.

»Zver« pod frančiškanskim mostom

Ljubljana, 4. aprila.

Gruča ljudi na frančiškanskem mostu. Vpričo nehigijenične struge Ljubljanice čez več let prav navaden prizor v našem mestu, in kar razumljivo je vprašanje:

»Je li vredno toliko razburjenja radi podgan?«

»Gospod, ne gre za podgane. Sicer so te prav velike, ampak vidro smo videli!«

»Vidro? Pa pod frančiškanskim mostom? Bežite no! Gotovo aprilska šala!«

»Ne, ne, je res vidra. Glejte ravno sedaj je smuknila iz vode!«

Iz narastle Ljubljanice je skočil večji klobčič, podoben rejni mački, in izginil v luknji pod zidom. Opaziti je bil samo modrikasto-rjavkast, kakih 40 cm dolg hrbet. Množica na mostu vzklila navdušenja: »Ah, povodna mačka! Poučeni pojasnjujejo: »Kaka mačka, kdaj pa je mačka še ločila ribe v vodi? Vidra je, nič drugega biti ne more!«

Starejši možiček pripoveduje kot kak izkušen lovec: »Pred leti so pod mostom na Fužinah kamenje razstreljevali. Tam je bilo polno vider. Tedaj pa so jih prepodili. Najbrže so se naselile sedaj v Ljubljani. Ze ene trikrat sem videl vidro pod tem mostom. Ja, ja, tukaj ima vse: rib dovolj in tudi dovolj lukenj, da se lahko nemoteno plazi v vodo in na suho. Nemara ima celo mladice znotraj zidovja. Pa težko je ujeti tako vidro. Noben pes ji ne more do živca.«

Da bi se vidra naselila v Ljubljani, ko jo je že na podeželskih vodah skrajno težko dobiti in je izredno redka žival, to je res malo neverjetno. Ni pa izključeno, da vidre sicer ni pod mostom in je bolj gotovo, da se je v Ljubljano priklatil bogve odkod pižmovec (Bismuratte). To žival so zanesli v Evropo iz Amerike in je tu zelo degenerirala. Po nekaterih mestih, tako na Dunaju, tvori že pravo nadlogo. V Ljubljano se pižmoveni dosedaj še niso priklatili, morda pa je sedaj to prvi slučaj.

Vidra ali pižmovec, to je sedaj vprašanje, ki naj razburja ljubljanske lovece. Če je bila pa podgana, je pa razburjenje seveda še bolj upravičeno. Kdo bi se ne bal take podgane?

Redite ji, zapomnite si!

Pri vsakem, tudi najmanjšem nerazpoloženju Vaših otrok jim dajte takoj, brez vsakega pomišljanja, malo žlico praška **Magna** v malo vode, mleka ali kave. Rešeni boste skrbi, kajti prašek **Magna** ne samo čisti želodec in čreva, temveč jih tudi desinficira in tako preprečuje nevarnejša obolenja.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah, 1 zavojček s točnim navodilom Din 4.—

Za desinfekcijo usne dupline in grla, za obrambo proti gripi, vnetju vrata in prehladu

Panflavin
pastile

Učinkujejo specifično pri vseh nelezljivih boleznih.

Dva gospoda sta kopala »šac«

Kako ju je potegnil prebrisan kmetič.

Trbovlje, 4. aprila.

Očka Melač, kmetič iz trboveljske okolice, je znan in origina en mož, ki rad govori o kopanju zakladov in se tudi na šalo in dober dovtip zelo razume. Dva trboveljska gospoda, dobro znana inteligenta, ki ju pa iz ljubezni do bližnjega ne bomo imenovali, sta pa hotela očko Melača malo potegniti: »Očka Melač, ali veste za kakšen »šac«, da bi ga prišla midva izkopati?« Kmetič je takoj razumel, kaj gospoda nameravata in je z največjo resnobo in važnostjo odvrnil: »O, vem, vem za bogat zaklad. Ravno nočjo o polnoči ga pojdem kopat. Če gospoda hočeta, me lahko spremljata. Ob 11 pridita k meni na dom, pa se bomo odpravili. S seboj prinesita vsak po en kramp in lopato, ker bo treba pošteno pljuniti v roke.«

Gospoda sta si nameznila in veselo obljubila, da gotovo prideta. In sta res prišla v trdnem prepričanju, da bosta kmeta lahko še bolj vlekla. Ob 11 sta potrkala pri Melaču, ki ju je pogostil z jabolčnikom in črnim kruhom, nakar so odšli na skrivnostno pot proti križpoti, ki vodi iz Rovi v Trbovlje in z Gaberskega proti Planinski vasi. — Srečno so prišli na skrivnostni kraj, kjer je očka Melač potegnil neke zamazane bukve iz žepa, nekaj mrmral, vzel nato dve palici in zarisal širok krog. Gospoda, ki sta se dotlej za kmetičevim hrbtom ves čas muzala, sta se pri teh ceremonijah čudovito zresnula in sta z gosposko nervoznostjo pričakovala, kaj bo. Ko je očka Melač opravil svoje ceremonije in spravil kujigo v žep, je kratko inteligentnima svojima spremljevalcema zapovedal: »V tem-le zarisanem krogu kopljita poldrug meter globoko, pa bosta videla, kje je zaklad. Jaz se za en hip odstranim, pomagal vama bom, ko se vrnem.«

Gospoda inteligenta sta bila že vsa preplašena in tako pod vtisom Melačevih ceremonij in besed, da sta začela kopati s tako silo, da je pot kar curkoma lil z njiju. Naenkrat zavpije inteligent Nr. 1: »Nekdo me je sunil v hrbet.« V istem trenutku že zavpije inteligent Nr. 2: »Mene je nekdo udaril po nogi!« Gledata, pa nikogar ni bilo. Groza se ju je polastila, pa zbežati se nista upala: »Kaj pa bo rekel Melač, ko se vrne, pa bo videl, da sva ušla. Kopljiva naprej!« In sta kopala, kopala in se potila. Ampak kaj ni udarci, zdaj od ene, zdaj od druge strani, zadani od nevidne roke, so padali po bedrih in rebrih in hrbtih obeh gospodov, ki sta bila že nazadnje tako polna groze, da se niti ozreti nista več upala. Naposled ni nič pomagalo. Pustila sta lopate in krampe in »šac« in Melača ter jo ucedila proti Trbovljam po najbližji poti. Prisopihala sta domov vsa iznemogla od bega in groze. Od strahu in njegovih posledic sta še komaj hlačala. Ko sta se malo oddahnila, se pa spomni eden od obeh gospodov, pa pravi: »Ti, kako pa je to, da Melača toliko časa ni bilo nazaj? Kaj pa, če je bil Melač, in ne strah, ki naju je obdeležoval z udarci, poleni in kamni?«

Ko sta drugi dan gospoda srečala očko Melača zopet v Trbovljah, sta pogledala vstran in šla naprej, kakor bi ga ne poznala.

Ostale vesti

★ »Slovenski narod« je proslavil velikonočne praznike na velikonočno soboto s prav grdim napadom na duhovščino, ko jo v sentimentalno poslinjenem članku, ki naj velja kot nekaka »pesem v prozi«, psuje kot »viteze trohnoce«, »čestilce zlatega teleta«, »maskirane grobarje« in podobnimi pectstnimi izrazi, potem pa zasmehuje velikonočne cerkvene obrede same kot »komedijo križanja in vstajenja«, o evangliju pa pravi, da je »pisan na pergamentu neumnosti«. Tako brezbožnega izliva ni zagrešil noben list ne v Jugoslaviji ne drugod na svetu, kakor si ga je tu privoščila strupena duša, ki ji ni prav nič sveto. Čudimo se, da se take žalitve vere in vernikov trpe, posebno še danes, ko se na javni tisk — in to čisto prav — apelira, da naj opušča vse, kar draži, žali in razburja in ko morajo vsi faktorji javnosti delati pozitivno na državljanskem, vsemem in socialnem miru. Mi smo mnenja, da je tako podiranje verskih, moralnih in tradicionalnih vrednot, kakor si ga je tu dovolil »Slovenski narod« protidržavno in antisocialno podžiganje strasti, ki delajo razdor med državljani.

★ Volksstimme, glasilo mariborskih sodrugov, je znana po svojem bedastem antiklerikalizmu. Vendar pa bi ji ne bil nihče prisodil, da bo v tem oziru dosegla naravnost svetoven rekord. Med drugimi nosilci, ki naravnost smrdijo od neumnosti, nahajamo namreč tudi eno, ki pripoveduje, da je dal bivši nemški kancler knez Büllov svojo ženo, ki je bila katoličinja in je nedavno umrla, sežgati in kako da so cerkveni krogi zavoljo tega hudu. Svobodomiselnost časopisja pa da se temu roga, češ, stališče Cerkve v vprašanju sežiganja je že davno premagano. Zdaj pa, dragi

Albus milo
Zvon se do-
biva v vseh
v stroko spa-
dajočih trgo-
vinah.

Albus milo pere temeljito in je prosto škodljivih dodatkov.

Albus milo Zvon je mehko, iz čistih masti izdelano pristno milo in ne vsebuje nikakih jedkih dodatkov. S svojo krasno, močno peno pere perilo lahko in brez truda ter varuje tudi najnežnejšo tkanino. Z Albus milom Zvon lahko operete vse, kar prenese vodo, od najfinejših svil do najdebelejšega sukna.

Gospodinja, ki uporablja Albus milo Zvon, ve, da je vedno isto, vedno enake vrline.

Albus milo Zvon za pranje.

Izdeluje: Albus tovarna mila d. d. Novisad.

čitatelji, poslušajte dalje, kaj pripominja k temu »Volksstimme« sama od sebe: »Kein kleinerer als der Augustinerpater Gregor Mendel, der Vater der modernen Verbrennungstheorie, selbst, hat die Behauptungen der Kirche widerlegt.« (Nihče drugi kot sam avguštinski pater Gregor Mendel, oče moderne sežigalne teorije, je stališče cerkve pobil.) Kakor danes že vsak gimnazijec 4. razreda ve, je avguštinski pater Gregor Mendel početnik moderne podedovalne teorije, ki se po nemško imenuje Vererbungstheorie, kar je kulturnobojni pisec notice enostavno zamenjal s Verbrennungstheorie! Človek se prijemlje za glavo, kako je taka zamenjava sploh mogoča, saj je od teorije sežiganja mrličev do teorije o zakonih dedovanja v živih bitjih naravnost ogromen skok. Na vsak način zasluži kulturnobojni referent socialno-demokratskega glasila na prihodnji olimpijadi vseh tepcev sveta prvo darilo.

★ Polovična vojnja za glavne skupščine Zadruga zveze. Prometno ministrstvo je za skupščino Zadruga zveze, ki se bo vršila 11. aprila t. l. g. Ljubljani, dovolilo polovično vojnjo. Ugodnost polovične vojnje velja od 8. do 14. aprila. Delegati se opozarjajo, da naj na vstopni postaji kupijo cel vojni listek do Ljubljane, ki pa ga ne oddajo, ker velja ta vojni listek s potrdilom o udeležbi na glavni skupščini tudi za vojnjo nazaj. Potrdila o udeležbi se bodo izdajala pri Zadrugi zvezi ter na glavni skupščini v Unioneu.

★ Dijaki-vojaki ljubljanskega vojnega okrožja, ki so bili pri zadnjem naboru potrjeni, pa doslej še niso vložili prošnje, da se jim vojaška služba odloži do končanja študij, naj to nemudoma, vsaj pa do 1. junija 1929 store, sicer bodo brezpogojno koncem julija 1929 vpoklicani v vojaško službo. Oni dijaki pa, ki so že dokončali ali opustili svoje študije in žele biti letos vpoklicani, naj to istotako javijo najkasneje do 1. junija 1929 komandantu

★ Pri zaprtju, preobilici krvi v spodnjem delu telesa, pritisku krvi, bolečinah v boku in ob straneh, pomanjkanju sape, utripanju srca, migreni, šumenju v ušesih, omotici, slabem razpoloženju, povzroči naravna »Franz-Josef«-grenica izdatno izpraznenje črev in osvoboditev tesnobnostnih občutkov. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz-Josef«-vodo z zelo zadovoljivim uspehom tudi pri težkočah v letih menjave. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

Alphonse Daudet:

Pomaranče

Fantazija.

V Parizu imajo pomaranče žalosten izraz odpadlih sadov, pobranih pod drevesom V času, ko pridejo na trg — sredi deževne in mrzle zime — jim daje njih svetla lupina in njih močni vonj v teh krajih lahkega okusa tuj, nekoliko ciganski izraz. Ob meglenih večerih jih vozijo žalostno okrog ob trotarjih v medli luči svetilk, ovite v rdeč papir, naložene na majhne vozičke. Spremlja jih monotoni in vreseči glas, ki se gubi v drdranju vozov in roptanju omnibusov:

»Dva sous pomaranča!«

Za tri četrtine Parizanov velja ta sad, preprosti v svoji obliki, utrgan v daljni deželi, ki ni na njem pustilo drevo drugega spomina kot majhno zelno pegico, za slaščico, za poslastkanje. Svilen papir, ki ga ovija in prazniki, ki so z njim v zvezi, povečujejo ta utis. Zlasti ko se bliža januar, ustvarjajo tisoči pomaranč, ki jih vozijo po ulicah in lupine, ki se valjajo v blatu jarka, misel, da otreša neko velikansko božično drevo svoje veje, obložene z narejenimi sadovi, na Pariz.

V izložbenem oknu vidiš okrašene izbrane sadove; ob vrh jih je v bolnic med zavoji piškotov in med kupi jabolk, pred vhodi v pisarnice in zabavišča. In njih izbrani vonj se meša z vonjem plina, s šumom škripala in s prahom v zadnjih galerijah. Vseled tega skoro pozablja, da je treba dreves, da zrastejo pomaranče; kajti med tem, ko pride sad naravnost z juga v polnih zabojih k nam, se drevo, ob rezano, brez oblike in brez lepote, le za kratek

ljubljanskega vojnega okroga. Poznejših prijav ne bo moglo vpoštevati. K nastopu vojaške službe pa se morajo letos seveda javiti tudi oni dijaki, ki končajo 27. leto svoje starosti, ne glede na to, ali so svoje študije že dovršili ali ne.

★ Vreme. Včeraj ob 8 zjutraj je v Ljubljani kazal barometer 755,8; toplomer najmanj 1°C, največ 10°C. Ožračje mirno, a oblačno. Snega je padlo 8 mm. — V Mariboru: barometer 756,8, toplomer min. 0°C, maks. 9°C, mirno in oblačno; snega 7 mm. — V Beogradu: barometer 754,2, toplomer min. 0°C, maks. 6°C; mirno, oblačno, dežja 2 mm. — Skopje: barometer 751,9, toplomer min. 0°C, maks. 10°C, nevihta s sodro 15 mm. — Split: barometer 750, toplomer min. 5°C, maks. 11°C; močna burja, oblačno.

★ Sneg v Srednji Evropi. V noči od 2. na 3. aprila in v sredo do poznega popoldneva je po vsej srednji Bosni neprestano snežilo. V sredo zjutraj je celo gmelno in treskalo. Snega je padlo pol metra. Proti večeru se je zvedrilo. V splošnem temperatura ni velika padla. Tudi iz ostale srednje Evrope prihajajo poročila o nagli vremenski spremembi. V Budimpešti in Karpatih je snežilo. V St. Gotthardu je kazal termometer —18°C. Po vestih iz Berlina je v Nemčiji padla temperatura za 10 stopinj. Vzhodno morje je na več mestih zamrznilo. Iz Romunije poročajo o novi, hudi zimi, ki je zopet nastopila. V Bukarešti je bilo —20°C temperature. — O snežnih viharjih med treskom in bliskom poročajo tudi iz raznih krajev Slovenije. — V noči od srede na četrtek je zapadel pri nas zopet sneg. Včeraj zjutraj je bila Ljubljana bela in tudi hribi okrog nje. Tekom popoldneva je sneg v dolini izginil. Na hribih pa je še vse belo.

★ Vse kmetovalce in sadjarce opozarjamo na predavanje, ki ga ima g. ing. Skubic v nedeljo, 7. t. m., ob 10.30 v Radio-Ljubljani. To predavanje spada v cikel predavanj »O sadjarstvu«, ki jih bo imel omenjeni g. ing. Skubic vsako nedeljo ob zgoraj navedeni uri. — Radio-Ljubljana.

★ Družbeni davek. Tiskovine za napoved tega davka, in sicer: Prijava za družabni davek, obraz. A. in Prijava za porazdelitev osnovnega družabnega davka med občine, obraz. B. ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Pola stane 1 Din.

★ Oddaja del v sanatoriju na Golniku in umobolnici na Studencu. Opozarjamo na razpis o oddaji raznih del, ki ga objavi »Slovenec« v oglasnem delu v jutrišnji sobotni številki.

★ Revmatiki! Zaupajte popolnoma preparatu »Alga«, pomagalec je že tisočim in bo pomagal tudi Vam. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah, ena steklenica Din 16.—

čas pokaže iz toplega rastlinjaka, kjer prebije zimo, na prostem zraku javnih vrtov.

Da dobro poznaš pomaranče, jih moraš videti v njih domovini, na otokih Balearih, na Sardiniji, na Korziki, v Alžiru, v modrem, pozlacenem zraku, v toplem zraku sredozemskega morja. Spomnim se na majhen nasad pomaranč pred vrati v Bliadah; tam so bile lepe! V mračnih, svetlečih se listih so imeli sadovi plesk barvanega stekla in so s to svetlo bleščobo, ki obdaja svetleče se rože, zlatile zrak, ki jih je obdajal. Tu pa tam so pokazale jasnice čez veje utrdbe malega mesta, stolp neke mošeje, kupolo kakega marabouta in zgoraj ogromni Atlas, v vznožju zelen, venčan s snegom kakor z belo kučmo s kodri belih novih kosmov.

Neko noč, ko sem bil tam, se je zgodilo nekaj, o čemer trideset let niso slišali. Zima je drgetala na zaspanem mestu ter ga pregrnila s snegom in ivjem in Bliadah se je zbudil v novi obleki, pokrit z belim prahom. V tem, tako lahkim in čistim alžirskim zraku se je zdel sneg biserni prah. Odseval je kakor perje bele pava. Najlepši pa je bil nasad pomaranč. Na močnih listih je obležal sneg, kakor je padel, kakor sladoleh na lakastih krožnikih in sadovi, potreseni z ivjem, so izražali blestečo milino in rahel soj kakor zlato, zagrnjeno s svetlo, belo tančico. To je spominjalo nekoliko na cerkveni praznik, na rdeče obleke pod čipkasto črpko in pozlačene reči na oltarju, zavitem v črke...

Toda moj najlepši spomin na pomaranče sega v Barbicaglia, veliki nasad blizu d'Ajaccia, kamor sem hodil v vročih urah počivat. Tu so pomaranče bolj visoke in bolj oddaljene ena od druge kakor v Bliadah ter so segale do ceste. Nasad omejuje le živa meja in jarek. Tik za tem nasadom je bilo morje, neizmerno sinje

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nocoj bodo imele nočno službo: Bahovčeva lekarna na Kongresnem trgu, Ustajeve lekarna na Sv. Petra cesti in Hočvarjeva lekarna v Šiški.

★

○ Poročila sta se g. Ivan Theuerschuh, sluš. viš. ped. šole v Zagrebu in gđ. Fanči Koželj, učiteljica na Zdobah.

○ Narodni muzej bo od prihodnje nedelje (7. t. m.) dalje odprt vsako nedeljo dopoldne od 10. do 12. ure za splošen, brezplačen ogled muzejskih zbirk.

○ V mestni klavnici (prosta stojnica) se bo v soboto 6. t. m. ob 3 popoldne prodajalo prašičje meso.

○ Deček s kostno jetiko. Poleg zasebnega skrbstva za zapuščene, revne otroke, ki jih podpirajo in vzdržujejo po raznih zavodih ljubljanske kršćanske dobrodelne društva in korporacije, je mladinsko skrbstvo pri mestnem socialnem uradu močno obremenjeno. Dan na dan prihajajo brezposelni očetje, revne matere, vdove, nezakonske matere in prošnje podpore za svoje otroke, ki trpe pomanjkanje. Ogrumni zneski gredo za zamenjano, nepreskrbljeno dečo. Socialni urad vzdržuje v državnem zdravilišču v Kraljevi sedemletnega sinčka neke revne matere. Fantek ima kostno tuberkulozo in je njegovo zdravljenje stalo doslej mestno občino nad 60.000 Din, ne včevši raznih protez in ortopedičnih naprav, ki mu jih je moral socialni urad nabaviti. Dnevna zdraviliška pristojbina znaša za tega siromaška 40 Din.

○ Otroške kolonije. Lelošnje poletje namerava mestna občina ljubljanska poslati zopet večje število revnih, bolehnih otrok v počitniške kolonije, ki jih bodo to pot ustanovili v Sloveniji, predvsem na Gorenjskem. K morju bodo evduceli v poslali samo tiste otroke, ki so po zdravniškem mnenju potrebni zdravljenja na jugu. V katerih krajih na Gorenjskem bodo postavljene kolonije, bo določila posebna ogledna komisija, sestavljena iz zdravnika in zastopnikov mestne občine.

○ Huda avtomobilska nesreča na Miklošičevi cesti. Ze več avtomobilskih nesreč se je pripetilo doslej na križišču Miklošičeve in Tavčarjeve ceste. To sta dve široki cesti, ki ju avtomobilisti in kolesarji zelo radi uporabljajo, radi gladkega asfalta pa se tudi radi izpovabijo, da dajo svojim vozilom prehliter tek. V sredo zvečer se je pripetila tu huda nesreča. Avto nekega ljubljanskega trgovca je podrl na tla 31letnega delavca Jožeta Jurčiča iz Smartnega pod Šmarno goro. Jurčič je dobil hude notranje poškodbe. Prepeljali so ga z rešilnim avtom v bolnišnico. Pri karambolu se je Jurčičevo kolo razklatlo na dveje. Karambol je bilje zakrivil voznik avta, ki se nima soferskega vožnja.

○ Nesreče pri smučanju v planinah. Na velikonočne praznike se je v planinah pripetilo več nesreč, o katerih smo deloma že poročali. V sredo zvečer so pripeljali v Ljublj. bolnišnico 38letnega Avgusta Copicja, trgovca iz Maribora, Vrbanova ulica 12, rodom ljubljanskega. Copic si je pri smučanju v triglavskih planinah zlomil levo nogo. — V Ljublj. bolnišnico so dalje pripeljali še Pavla Poljanca, uradnika iz Ljubljane. Ta si je pri smučanju v triglavskem pogorju zlomil desno nogo.

○ Pes ugriznil otroka v obraz. Na Resaljevi cesti se je v torek igral 5letni otrok Vinko Heine, sin tovarniške delavke. Pripeljal je pes nekega ljubljanskega inženirja in ugriznil otroka v obraz. Otroka je mati obdržala v domači oskrbi, toda tekom naslednjega dne je dobil otrok hude bolečine ter mu je obraz zatekel. V sredo zvečer je mati otroka odnesla v bolnišnico.

Maribor

○ Predstavnostno gospodarskih organizacij so si ustanovili tukajšnji industrijski, obrtni in trgovski krogi. Kakor izvemo so se že na prvem sestanku omenjenih krogov storili važni zaključki, ki se tičejo specialnih interesov gospodarskih krogov v mariborski oblasti. Tudi se bo še izpopolnilo predstavnostno s priležitvijo zastopnikov tukajšnjih denarnih zavodov ter kmetijskih strokovnjakov.

○ Vražje kaprice očitje v zadnjih par dnevih mariborskega vreme. Ze predvečernjim proti popoldnevu sta se pobratila dež in sneg ter oblagodarila Mariborčane. Včeraj ponoči pa je zopet zapadel snežek ter pokrnil površino zemlje z belo

★ ROGAŠKA SLATINA, najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Najuspešnejše in ceno zadržanje v maju, juniju in septembru! Zahtevajte prospekto!

plastjo, debelo preko 1 dm. Vremenske aprilske potegavščine pač.

○ Prihodnje nedeljo ponovi Mladeniška Marijina družba frančiškanske župnije v Narodnem domu nabožno igro Sv. Vid, ki je zelo lepa in spodbudna. Začetek ob 17.

○ Ljudska univerza. Drevi predava vseučil. prof. iz Dunaja dr. I. Strzygowski o ruski sovjetski umetnosti. Predavanje pojasnjuje tudi skioptične slike.

○ Otvoritev učiteljskega tečaja za nadaljevalno šolstvo. V sredo se je vršila v tukajšnji vinarski in sadjarski šoli otvoritev pet-oz. šestrednega učiteljskega tečaja za kmetijsko nadaljevalno šolstvo. Tečaj je otvoril ravnatelj obl. uradov Gračner. Otvoritvi je prisostvoval prosv. inšpektor dr. A. Pečovnik. Tečaj se udeležuje 15 učiteljev.

○ Iz čevljarstva obrtne zadrage v Mariboru. Omenjena zadruga sporoča svojim članom, da so vrši druga toletna valjenjska in pomožna preizkušnja v nedeljo, dne 14. t. m. Prošnje za priпуск k priizkušnji je vložiti najpozneje do 10. aprila pri načelniku zadrage v Orožnovi ulici 6.

○ Vincencijeve konference v Mariboru imajo danes ob 18 v običajnem lokalu pri frančiškanih skupen posvet. Gre za razgovor o okoliščini osrednje Vincencijeve družbe v Ljubljani. Člani in prijatelji Vincencijevih konferenc iskreno vabljeni.

○ Po policijskih teličjih. Strojiniku Avgustu Hraštniku, uslužbenemu v Badlovi tovarni, je izmaknil neznanec iz žepa visečega tolenjaka srebrno uro. Očitno dejanje kakšne skrite »rhte« v tamošnji tovarni. — Dva Janeza K. in K. sta pa »našpila« včeraj ponoči v Gosposki ulici pravcati teater. Aretirana sta bila, pa sta se zaganjala v stražnika in zasajala svoje kremplje v stražnikov površnik. V svoji zagrizenosti nista tudi veliko porajala za pendrekove udarce. Zagovarjala se bota radi javnega nasilstva.

○ 200 sezonskih delavcev je odpotovalo včeraj zjutraj preko tuk. borze dela na Češko in rane druge nemške pokrajine.

○ Vrat si je prerezal včeraj ponoči na Fall 28letni krojaški pomočnik Alojzij Dornik, uslužben pri nekem kroj mojstru na Tržaški cesti. — Spravili so ga na železnico in ga prepeljali v Maribor; tukaj je že čakalo moštvo mariborskega rešilnega oddelka, ki je ranjenca odpremilo z rešilnim avtom v bolnico. Ravno ko so ga prinesli preko praga bolnice, je revček podlegel težkim poškodbam. Dornik je bil zadnje dni nekam otožen in se je izogibal ljudi. Vendar pa vzrok samoumora ni znan. — Nesrečni Dornik, ko si je prerezal vrat, je hotel skočiti še pod tovarni vlak, kar so preprečili žel uslužbenci. Zatem je poizkusil teči proti Dravi, ali tudi to se mu ni posrečilo, ker so ga zadržali in ga odpeljali po železnici v Maribor, kjer je umrl.

○ Na sobotnem koncertu proizvajala ženski zbor učiteljska Adamičeva veliko koncertno delo »Kata«. I. Modra Kata noče generala bana, odloči se raje za preprostega, pridnega kmečkega fanta. II. Lepa Kata nabira rože po vrtu, da jih pokloni svojemu ljubemu. III. Zvesta Kata se posavlja od drugega, ki mora na vojsko. Vprašuje ga, kdaj se povrne k njej. »Takrat, ko bo suhi javor lističe spuščaval«. Kata zaliva javor s svojimi solzami, javor ozeleni. Dragi pride nazaj, svidenje je prisrčno. IV. Poroka je. Sreča na Kata, ženin in pa svatje se veselo tega dne. Adamičeva vedra muzika lepo tolmači priprosti tekst in tvori z njim lepo celoto. Zdi se ti, da je skladba zgrajena bolj instrumentalno kot pa vokalno. Napravljena je za dva ženska zbora in je na ljubljanskem koncertu dosegla lep uspeh.

Celje

○ Gostovanje ljubljanske opere v Celju. Ljubljanska opera namerava v nedeljo, dne 7. aprila ob 3 popoldne v celjskem mestnem gledališču vprizoriti našo reprezentativno opero »Lepo Vido«, delo našega skladatelja Rista Savina. Ker nastopi ljubljansko operno gledališče z velikim pevskim ansambлом in celotnim orkestrom, so s to priležitvijo združeni veliki stroški, radi česar bo seveda tudi cena prostora zvišana. Ugotoviti pa moramo, da vlada kljub temu za gostovanje Ljubljancev v mestu veliko zanimanje. Ker pa je vprizoritev možna le tedaj, če bo gledališče razprodano, naj si vsi zainteresirani in ljubitelji ene največjih slovenskih oper nabavijo vstopnice že danes v predprodaji, da bo tako danes zvečer mogoče definitivno odločiti glede gostovanja. Opozarjamo, da nastopijo v operi kol pevke gđ. Majdičeva, Ribičeva in Spanova, kot pevci pa med drugimi gg. Beteto, Banovec in Janko.

○ Slovenska matica prične v kratkem z razpošiljanjem letošnjih knjig. Vsi oni člani, ki so prejeli od poverjenika polnočnice, naj članarino čimprej poravnajo. Knjige sme poverjenik izročiti le ondim, ki bodo plačili izkazali. Ako je kdo polnočnico založil, lahko plačilo izvrši osebno pri poverjeniku (g. Zorku) odu. dobi pri njem novo polnočnico.

nahajal. Bil je to majhen košček zemlje, dolečen meščanom. Njegovi drevoredi so bili beli od prahu in obrobljeni z živozelenim puspa-mle. Dve cipresi so mu dajali izraz marseil-leškega selskega dvorca. Sence ni bilo nobene. V ozadju je stalo poslopje iz belega kamna z okni male kleti, ki je segala do roba praga. Sprva sem menil, da je to kmetijska hiša; toda ko sem bolj pogledal križ, ki se je dvigal nad poslopjem, in napis, vdolben v kamen, sem spoznal, dasi nisem razbral njegove vsebine, da je to grobnica korziške rodbine. Okrog d'Ajaccia je mnogo teh malih kapel, sredi vrta, k samim sebi obrnjenih. Tja pride v nedeljo družina obiskat svoje mrtve. Tako je smrt manj žalostna kakor v hrušču na pokopališčih. Samo koraki prijateljev motijo tukaj tihoto.

S svojega prostora sem videl nekega do-brega starčka, ki je mirno stopical po drevoredih. Ves dan je obrezoval drevesa, kopal, zalival ter z veliko skrbnostjo obiral ovele cvetlice. Potem pa, ko je solnce zahajalo, je stopil v malo kapelico, kjer so spali umrli člani njegove družine; zaprl je lopato, grablje in velike zalivalnike. Vse to je delal čisto mirno z vedrostjo pokopališkega vrtnarja; vendar je delal ta dobri človek vzdržno in si ni dajal odgovora za svoje delo. Delal je brez hrupa in vedno zapiral vrata v spodnji obok tako narahlo, kot bi se bal, da ne bi koga zbudil. V globokem, od solčnih žarkov osvetljenem molku ni vrtnar vzbudil niti enega ptica in nič žalostnega ni imela bližina tega vrta na sebi. Samo morje se je zdelo bolj neizmerno, nebo bolj visoko, in ta počitek brez konca je kljub nemirni naravi ki jo je težilo življenje, razširjal okrog sebe čuvstvo večnega počitka...

morje... Kako lepe ure sem preživel v tem vrtu! Nad mojo glavo so izhlapevale pomaranče v cvetu in sadu svoj blagodišeč vonj. Zdal pa zdaj je padla zrela pomaranča, ki se je na mah odtrgala, kakor obtežena od vročine, z medlim hruščem, brez odmeva, blizu mene na zemljo. Samo roko sem moral stegniti. To so bili krasni, znotraj purpurno rdeči sadovi. Zdelo se mi je, da so izbrani, in pa nebesni oblok je bil tako lep! Med listi se je videla površina morja, ki se je svetilo kakor kosci črepinje, ki v megli odsevali od njih solčni žarki. In še valovanje morja, ki v velikih razdaljah pregibljalo ozračje, to enakomerno šumenje, ki vas ziblje kakor v nevidni barki, toplota, vonj po pomarančah... Ah! Kako lepo se je spalo v vrtu Barbicaglia!

Vendar me je včasih v najlepšem trenutku mojega popoldanskega počitka zbudilo bobnane tamburja. Nesrečni bobnarji so bili, ki so se hodili vaditi tja doli na cesto. Skozi luknje žive meje sem opazil medeni oboj tamburjev in velike bele usnjate predpasnike na rdečih hlačah. Da bi našli nekoliko zavetja pred slepečo svetlobo, ki jo je cestni prah neusmiljeno odbijal vanje, so reveži pršli na rob vrta v ozko senco žive meje. In so bobnali in vroče jim je bilo! Iztrgal sem se siloma iz svojega hipnotizma ter sem jim sebi v zabavo vrget nekaj teh lepih, rdečih zlatih sadov, ki so viseli tik moje roke. Tambur, na katerega sem meral, je nehal bobnati. Eno minuto je tamburase premišljal in gledal okrog, da bi vedel, odkod prihaja pomaranča, ki se je kotalila pred njim v jarku. Nato pa jo je hitro pobral in grizel z vsemi zobmi, ne da bi jo prej olupil.

Spominjam se tudi, da je bil čisto ob Barbicagli majhen vrt, ločen od njega le z nizkim zidom, in da sem bil nad njim, koder sem se

Semena

vseh vrst — zajamčeno najboljšo kakovost — priporočila
ANTON FAZARINC, CELJE

Koncert znamenitega drezdeškega godalnega kvarteta, ki ga sestavljajo Gusav Fritzsche (I. violina), Fritz Schneider (II. violina), Hans Riphann (viola) in Aleksander Krollholler (čelo), se vrši v Celju v soboto dne 6. aprila ob pol 9 zvečer v kino dvoran hotelu Skoberne. Kvartet bo igral Beethovnovi I-mol kvartet, op. 95, g-mol kvartet Edvarda Griega in še druge. Vstopnice se v predprodaji dobijo v knjigarni Flore Lager-Neckermann.

Pevsko društvo »Slavec« Teharje priredi v nedeljo 7. t. m. v dvorani g. Vodenice v Petrovčah pevski koncert pod vodstvom g. Luževiča. Na sporedu so predvsem narodne pesmi.

Mariborska porota

Maribor, dne 4. aprila 1929.

TUDI RADI LJUBEZENSKIH ZADEVŠČIN.

Pred porotniki se zagovarja tudi hudodelstva uboja 17letni Vinko Jerebič. Obtožuje se, da je dne 22. novembra 1928 v Rihtarovcih napadel z vozno ročico viničarskega sina Alojzija Križaniča ter ga s takšno silo udaril preko glave, da je Križanič radi otrpnenja možganov podlegel poškodbam.

Obtožnica pripoveduje,

da je omenjenega dne šla 17letna pos. hči Antonija Zemljčičeva iz Rihtarov v spremstvu svojega ljubčka Vinka Jerebiča proti domu. Čim je obdolženec odšel izpred doma Antonije Zemljčičeve, se je bojala pojaviti na oknu Zemljčičeve pokojni Križanič, ki jo je imel tudi rad, ki ga pa ona ni marala in ki mu tudi sedaj po njeni izpovedi ni marala odpreti okna. Pol ure je Križanič čakal pred oknom, nato pa izginil v noč. Medtem se je bil Jerebič vrnil; v tem trenutku je padlo par kamnov iz ozadja proti oknu. Jerebič je šnil od okna vstran; zamolklo je odjeknilo v noč dvoje silnih udarcev. Naslednjega dne ob šestih zjutraj je naznanil na orožniški postaji Slatina-Radenci posestnik Franc Pele, da so našli za svinjsko kuhinjo hiše Jožefo Zemljčičevo mrtvo truplo. Bili so zemljski ostanki viničarskega sina Alojzija Križaniča. Nihče ne ve, kako se je natančno uboj izvršil, ker je edina posredna pričča obdolženec Vinko Jerebič,

ki sicer dejanje prizna,

zagovarja pa se, da je ravnal v silobranu, češ, da je šel Križanič z dvignjenim roko, nakaar da mu je šele zadal drugi, tokrat smrtni udarec z ročico po glavi.

Tudi pravi obdolženec,

da ga je Križanič mrzil radi dekleta in da je bil pokojni sploh prepirljive in pretepaške narave, čemur pa nasprotuje dejstvo, da ni bil pokojni radi pretepa ali sličnega niti enkrat predkaznovan.

Razprava.

Porotnikom se predsedoval danes vdss. Guzelj; votanta dss. dr. Sernec in okrajni sodnik Haberman. Obtožbo zastopa državni pravnik dr. Zorjan; zagovornik dr. Jan, zapisknik dr. Milnar. Za omenjeno razpravo je vladalo med porotno publiko precejšnje zanimanje in bila porotna dvorana tudi danes čisto zasedena. K razpravi je bilo povabljenih precej prič, ki so v glavnem izpovedale v neprilog obtoženci.

Porotnikom je bilo stavljenih dvoje vprašani. Po desetminutnem posvetovanju so se vrnili v porotno dvorano. Z 11 glasovi so potrdili vprašanje uboja in je bil obdolženec na podlagi tega privdoreka obsojen na dve in pol leta težke ječe z običajnimi poostitvami ter na izplačilo pogrebni stroškov materi pokojnega Križaniča.

ENEGA ZAKLAL, DVA ZABODEL.

Zagovarja se pred porotniki 22letni Alojzij Širovnik iz Lancove vasi radi hudodelstva uboja, hudodelstva težke telesne poškodbe in prestopka zoper telesno varnost. Obtožuje se namreč, da je 25. novembra 1928 zabodel z nožem Mihaela Maleka v levo spodnjo stran tako, da je Malek na posledicah rane izdihnil; razen tega pa, da je zabodel še Antona Habjančiča v levo nadleht ter Andreja Plajnska v levo plečnico.

Obtožnica pravi,

da je prispel omenjenega dne obtoženec med drugim tudi v Čebularjevo gostilno v Zg. Pristavi. Hotel je iz sobe v sobo ter iskal povoda za sudejstvovanje. Pred gostilno je našel Andreja Plajnska ter mu meni ni tebi ni porinil nožovo ostrino v levo pleče. Zgodilo pa se je, da je pred gostilno zadobil naenkrat štiri bodljaje, lahke telesne poškodbe. V teku preiskave se ni moglo ugotoviti, kdo je obtožencu prizadejal poškodbe. Ves divji je prilomastil v gostilno ter navajal na goste z nožem, hoteč se na ta način maščevati radi zadobljenih ran. Žrtve je postal Anton Habjančič, ki je zadobil vboj z nožem v levo nadleht. Nato se je zapodil še proti Mihaelu Maleku in mu z vso silo zasadel v prsa nož, ki je prodril osrčnik in obital v desnem srčnem prekatu. Radi izkva-vitve je Malek izdihnil. Širovnik se zagovarja s popolno pijanostjo. Vendar pa je ta njegov zagovor v nasprotju s izpovedbami nekaterih prič.

Razprava proti Širovniku se je ob 13 prekinila in ob 15 nadaljevala. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje uboja in je bil obdolženec na podlagi krivdoreka obsojen na pet let težke ječe z običajnimi poostitvami in na izplačilo raznih stroškov v skupnem znesku do 7500 Din.

Dopisi

KOMENDA PRI KAMNIKU.

Ker nas drugi nočejo, se moramo pač sami pohvaliti, da napredujemo po svojih močeh v duhu današnjeje časa. Se pred božičem je bila odvojena pri naši pošti telefonska centrala, ki mnogo koristi našim trgovcem in obrtnikom, pa tudi vsem posameznikom v nujnih slučajih. V svojo dolžnost si štejemo, da se na tem mestu zahvalimo vsem gg. pri postnem in brzojavnem ravnanstvu v Ljubljani, ki so pripomogli da se je na pristojnem mestu vpoštevala naša prošnja za telefon. Sedaj jih pa prosimo še za nadaljnjo naklonenost v imenu Kamničanov ter v svojem imenu, da bi dobili od Domžal dalje direktno telefonsko zvezo z Ljubljano, s čemer bi se odpravilo dosedanje več urno čakanje na spoj pri medkrajevni pozivih telefon-skih central Kamnik, Komenda in Domžale. Ome-niti moramo še, da nam je aglino avto podjetje R. Hojak iz Domžal vpostavilo dnevno dvakratno avtobusno zvezo z Ljubljano. Iz Kamnika odhaja

avto ob delavnikih ob 7 in ob 13 ter vozi skozi Moste, Mengeš in Trzin do centralnega kolodvora pri Figovcu (načelnik Matevž Trdina) v Ljubljani. Od tam odhaja ob 12 in ob 16.30 (pol petih popoldne). Počeniš v nedeljo 7. aprila bo začel voziti naš avto tudi ob nedeljah in praznikih; odhajal bo iz Ljubljane ob Figovcu ob 12.30 (ob pol eni popoldne) ter ob 20.30 (ob pol devetih zvečer). Iz Komende pa ob 7 zjutraj ter ob 6 popoldne. — To objavljamo radi nedeljskih izetnikov, kateri lahko posetijo ob nedeljah in praznikih popoldne Mengeš, Komendo in okolico.

Metlika

Spet nam je smrt izrgala iz naših vrst moža, ki ga bomo pogrešili. Kdo ga ni poznal, od vseh bližnjih kot moža stare pristne belokranjske korenine. Marko Vajda je to iz Radovič. Bil je mož, ki je zrastle iz globoko vere, in ki je to svoje živo versko prepričanje v vsem svojem življenju uveljavljal. Ne le v domači hiši, ampak tudi zunaj nje, med tovariši in v javnosti, povsod je bil cel mož. Vedno skromen, a načelom vedno zvest in nemojen. Mrko je včasih pogledal, a vedno izpeljal, kar je obljubil. Kako so ga vsi okoličani cenili, so pokazale velike množice ob njegovem pogrebu. Marsikaka solza je zdrknila za njim, ki ga ne bo več, da bi s svojo prepričevalno besedo nosil pred vsemi visoko dvignjeno katoliško zastavo. Tudi spomenik si je postavil. V njegovem domačem selu stoji lična kapelica, karmelske Matere božje, katera je zrastle po njegovem neumornem delu. Naj bi bil on na Marijino priprošnjo prav obilno deležen sadov sv. maš, ki se boro v tem njegovem svetišču. Ob njegovem grobu smo molili zanj, pa tudi zato smo prosili, naj bi iz vrst naših najmlajših zrastle še mnogi, ki bi prav tako jekleno odlično zastopali katoliško stvar. Njegovi duši pa naj Gospod obilno poplača zvestobo, ki mu jo je ohranil vse dni.

Trbovlje

Naš trg. Zanimivo je, koliko naše kmetice, večinoma iz Savinjske doline, prinesejo raznih življenjskih in drugih potrebščin na naš trg. V marcu n. pr. so postavile na tržni prostor 636 košar, nameščenih z razno robo pa je bilo 60 velikih in 70 malih stojnic. Občina je prejela od tega davštine 1158 Din. Razen tega je pa na tržnem prostoru še 12 paviljonov, od katerih se plačuje stalna najemnina.

Oprostitev vajencev. V nedeljo, 7. aprila ob dveh popoldne, se vrši oprostitev vajencev krojaške stroke v gostilni g. Božiča.

Sport

Službene objave LNP.

(Iz seje poslovnega odbora dne 3. aprila 1929.) Prvenstvene tekme, določene za nedeljo 7. t. m., se odigrajo v naslednjem redu: Igrišče SK Ilirije ob 14 Ilirija rez. : Slovan rez., ob 15.45 Ilirija : Slovan, igrišče ASK Primorja ob 14 Hermes rez. : Jadran rez., ob 15.45 Hermes : Jadran. Obe junijski tekmi se vsled prošnje SK Slovana in ZSK Hermesa odgodita na kasnejši termin. — Služba na igrišču Ilirije: rediteljstvo g. Hartman in po 3 reditelji vsakega kluba, blagajna g. Buljevič in SK Ilirija. Služba na igrišču Primorja: rediteljstvo g. Jesih in po 3 reditelji vsakega kluba, blagajna g. Milač in ZSK Hermes. Biljeaterje postavi na obeh igriščih LNP. Nastop službe točno ob 13.30; reditelji morajo imeti rediteljske znake svojega kluba ter se morajo javiti službojučemu odborniku pri blagajniškem vohodu. Pri določitvi rediteljev morajo postopati klubi po točki 1. službenih objav z dne 30. marca. — Za stranske sodnike morajo poskrbeti to pot še sami klubi. — Podvezol so v nekim slučaju zopet dole pritožbe zaradi nesportnega nastopa ljubljanskih moštvo povodom gostovanja v krajih na deželi. Z ozirom na to opozarja poslovni odbor na službene objave z dne 30. junija 1928 ter poziva klube, da se posebno pri gostovanjih v podeželskih krajih vedejo v vsakem pogledu disciplinirano in neoporečno, to tudi takrat, kadar morda zadenejo na neprililne okolnosti. — Dopis Atletik SK od 2. aprila se reši pisмено. — Ugoti se vlogi SK Natakara od 3. aprila glede določitve njegove prvenstvene tekme ter uporabe njegovih rediteljev in str. sodnikov. — Naknadno se odobrijo prijateljske tekme: Amater : Svoboda, Ljubljana dne 31. marca v Trbovljah ter Rapid : KAC oz. VIL. SV dne 31. marca v Celovcu in 1. aprila v Beljaku. — Poslovni odbor poziva SK Celje in SK Trbovlje, da v roku treh dni predložijo obračun prvenstvenih tekem, odigranih dne 24. marca, ter oddata 10 odstotni delež JNZ oz. LNP od prebitka. — SK Javornik se poziva, da poroča v enakem roku o prijateljski tekmi s Svobodo v smislu točke 6. objav z dne 30. marca. — SK Krakovo in SK Reka se pozivata, da javita do 9. t. m. morebitne zadržke proti prestopu igralcev Malič Mirko in Bögel Franja v drug klub. — Igralec Koser Artur (SK Svoboda) je predan kaz. odboru zaradi nesportnega vedenja v tekmi Amater : Svoboda dne 31. marca. — Poslovni odbor obvešča klube, da zapade po sklepu odbora z dne 29. marca vsak klub 1. razreda v Ljubljani, ki ne nastopi na določeno mu prvenstveno tekmo 1. moštvo, globi 800 Din — analognu principijelnemu sklepu JNZ, ki je bil objavljen v Jutru: od 10. januarja 1929 pod točko 2. — Anulira se verifikacija igralca Hinka Glaviča za ZSK Hermes, objavljena dne 12. marca, ker je podal izjavo, da ostane še nadalje član svojega dosedanjega kluba ASK Primorja. — Verifikirajo se naslednji igralci: s pravico nastopanja 12. aprila za SK Slovan: Elerski Jož; za SK Ilirija: Lombar Milan; za SK Natakara: Burger Stane, Otič Franc; za SK Javornik: Iglje Anton; nadalje samo za prijateljske tekme igralca Martič Zvonimir za ASK Primorje ter Milosavljevič Živojin za SK Svoboda, Ljubljana; s pravico nastopanja dne 23. septembra 1929 za SK Ilirija: Thuma Emanuel, Koren Evald, Zucato Remigij; s pravico nastopanja dne 5. oktobra 1929 za SK Ilirija: Gregorij Alojzij. — Zavrne se verifikacija igralca Sušnik Srečka za SK Amater, ker prijavitelj ni priložilna odpustnica igralčevega prejšnjega kluba in podzvez. izkaznica. — Tajnik II.

II. kolo prvenstvenega tekmovanja. V nedeljo, dne 7. t. m. se nadaljuje prvenstveno tekmovanje, in sicer se vrše sledeče prvenstvene tekme: na igrišču Ilirije ob 14 Ilirija rez. : Slovan rez., ob 15.45 Ilirija : Slovan; na igrišču Primorja ob 14 Hermes rez. : Jadran rez., ob 15.45 Hermes : Jadran; v Trbovljah Amater : SK Celje, Ilirija, ki ima za nasprotnika Slovana, ki je znan kot vtrajno in borbeno moštvo in ki je pokazal že v prvenstveni tekmi s Primorjem svojo dobro formo, bo morala napeti vse sile, da si zagotovi zmago in obdrži svojo pozicijo. Pri tekmi Hermes : Jadran je računati skoraj na zmago Hermesa. Hermes, ki je odigral že nekaj prijateljskih tekem, je pokazal velik napredek ter bo brez dvoma igral v tej sezoni odlično vlogo v prvenstveni tabeli. Moštvo je tehnično dobro izvežbovano ter v tehničnem oziru prednjači ljubljanskim klubom Jadranov nastop je prvi v tej sezoni. Moštvo je na novo pregrupirano in izpopolnjeno z novimi močmi, tako da je tudi pri tej tekmi pričakovati zanimive in napete igre.

Gospodarstvo

Produkcija premoga l. 1928

Po podatkih glavnega rudarskega ravnateljstva posnemamo iz mesečnika »Rudarski in topilniški vestnik« naslednje podatke o produkciji premoga v naši državi leta 1927.

Celokupna produkcija premoga je znašala lani 5.051.890 ton napram 4.744.936 tonam v letu 1927. Po vojni je bila produkcija premogovnikov v državi naslednja:

	prod.	del.	na 1 del.
1919	2.240.000 ton	22.080	100 ton
1920	2.888.000 >	29.084	99 <
1921	3.092.000 >	29.036	106 <
1922	3.729.000 >	31.159	120 <
1923	4.100.000 >	31.719	130 <
1924	4.186.000 >	32.029	131 <
1925	4.152.000 >	28.886	143 <
1926	4.141.000 >	28.972	142 <
1927	4.745.000 >	29.691	160 <
1928	5.052.000 >	27.693	182 <

Produkcija zadnji dve leti stalno narašča kakor tudi povprečna produkcija na 1 delavca Randman po štuhi in rudarju se je lani povečal od 352 na 628 kg (znašal je 1928 v Ruhru 1.215 kg, v Poljski Šleziji 1.394 kg, v Poljski 1.108, v Češki črni premog 1.008, rjavi 2.005 kg, za 1927 v Angliji 1.040 kg, v Franciji 601 kg in v Belgiji 507 kg).

Po pokrajinah se produkcija razdeli sledeče (v tisočih ton):

	1913	1927	1928
Slovenija	1587	1910	1867
Bosna	847	1148	1259
Srbija	311	935	1131
Dalmacija	115	215	230

Produkcija se je napram 1913 najbolj povečala v Srbiji, potem v Hrvatski in Dalmaciji; manjše poviške pa beležita Slovenija in Bosna. Se preglednejša je slika, koliko odstotkov celokupne produkcije so dale posamezne pokrajine:

	1913	1927	1928
Slovenija	51,2	40,2	37,0
Bosna	27,4	24,2	24,9
Srbija	10,1	19,7	22,4
Hrvatska	7,6	11,3	11,2
Dalmacija	3,7	4,5	4,6

Iz teh podatkov je razvidno, da se produkcija v Srbiji stalno povečava in da bo kmalu presegla bosansko.

V prvi vrsti narašča produkcija boljših premogov: ta je od 1927 na 1928 narasla od 289.000 ton na 357.000 ton, dočim je produkcija lignita narasla samo od 971.000 ton na 1.028.000 ton, produkcija rjavega premoga pa od 3.485.000 ton na 3.666.000 ton.

ANKETA GLEDE USTANOVITVE TEKSTILNE SOLE.

Na pobudo komisarja ljubljanske oblasti samouprave se je vršila dne 4. t. m. v prostorih oblastne samouprave v Ljubljani pod predsedstvom oblastnega komisarja drja. Natlačen anketna glede ustanovitve tekstilne sole v ljubljanski oblasti, ki so se je udeležili zastopnik ministra trgovine in industrije dr. Korenič, zastopniki vel. župana ljubljanske oblasti, komisari mariborske oblasti, zbornice TOI, mestne občine kranjske, Zveze industrijcev in tekstilne industrije.

Po pozdravnih besedah drja. Natlačen je podal dr. Adlešič poročilo o dosedanjem delu oblastnega odbora za ustanovitev tekstilne sole. Naglasil je živo potrebo take sole, ker je tekstilna industrija pri nas v razveseljejem razmahu, manjka pa nam domačih strokovno izvežbovanih moči. Dr. Korenič je dal nekaj praktičnih usvetov s posebnim ozirom na ustroj takih sol v Čehoslovaški. Dal je zagotovilo, da bo ministrstvo šolo v vsakem oziru podpiralo. Župan Pirce je omenil, da je v Kranju že postavljena zgradba, namenjena za tekstilno šolo, vsled nezadostnih denarnih sredstev pa mestna občina šole ni mogla otvoriti. — Poslopje zgradila mestna hranilnica, ter bi je proti primerni najemnini dala šoli na razpolago. Obljubil je tudi pomoč mestne občine. Po vestranskih stvarni debati, v katero so posegli vsi udeleženci ankete, se je na predlog drja. Adlešiča soglasno sklenilo, da se postavi v Kranju, kot središču tekstilne industrije tkalska šola, ki prične s poukom v sept. 1930. Do tega časa ima izvršiti poseben kuratorij, kamor bodo poslane svoje člane zainteresirane korporacije, vsa predela. Ob zaključku je komisar dr. Natlačen na splošno odobravanje dal zagotovilo, da bo oblastna samouprava šolo oživilorila ter tudi poskrbela za njen obstoj.

Borza

Dne 7. aprila 1929.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so tečaji v glavnem ostali neizpremenjeni. Edino Berlin in London sta popustila. Promet je bil srednji; privatno blago je bilo zaključeno samo v devizi Amsterdam, ker je v vseh ostalih devizah intervenirala Narodna banka, sedaj tudi v devizi Dunaj, kjer so njene intervencije izostale, pa so se zaradi nujnih potreb zopet morale začeti izvrševati.

Devizni tečaj na ljubljanski borzi

4 aprila 1929

	povpraš.	dob.	redn.	sr. 3 IV
Amsterdam	229.50	2285.54	2284.50	—
Berlin	1348.75	1351.75	1350.25	1350.75
Bruselj	—	790.95	—	—
Budimpešta	—	992.88	—	—
Curich	1095.40	1097.41	1095.91	1095.90
Dunaj	799.16	802.16	800.66	800.66
London	276. —	276.8	276.41	276.44
Newyork	—	56.85	—	—
Pariz	—	222.18	—	—
Praga	168.15	169.55	168.55	168.55
Trst	—	298.10	—	298.12

Zagreb. Amsterdam 2299.50—2285.50, Berlin 1348.75—1351.75, Budimpešta 991.38—994.38, Curich 1094.40—1097.40, Dunaj 799.16—802.16, Trst 297.05 do 299.05, London 276.00—276.80, Newyork 56.75 do 56.95, Pariz 221.38—223.38, Praga 168.15 do 168.95.

Belgrad. Amsterdam 2270.50—2285.10, Berlin 1348.75—1351.75, Bruselj 780.45—792.45, Budimpešta 991.38—994.38, Curich 1094.40—1097.40, Dunaj 799.16—802.16, London 276—276.80, Newyork 56.75 do 56.95, Pariz 221.58—223.58, Praga 168.15—168.95, Trst 297.10—299.70.

Curich. Belgrad 9.12625, Berlin 123.23, Budimpešta 90.55, Bukarešt 3.0925, Dunaj 78.04, London

25.22125, Newyork 519.775, Pariz 20.31, Sofija 3.74, Praga 15.985, Trst 27.2025, Varšava 58.275, Madrid 78.50.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. 7 odst. inv. pos. zaklj. 87.25, Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 130 den., Praštedions 850 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 120 den., Kranj. ind. 280 den., Ruše 250—260, Stavbna 50 den., Šešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 422 do 423.50, kasa 422—423, termini: april 424—425, maj 428—429, december 453—458; 7% inv. pos. 87.25 do 88 (87.50), agrari: 54.25—54.50. — Bančni pap.: Hipo 57—58, Poljo 15.50—16 (15.50), Hrv. 50 den., Kred. 93 den., Jugo 86—87 (86), Lj. Kr. 130 den., Medjun. 57.50 den., Nar. 7250 den., Prašted. 850 do 860 (850, 852.50), Srpska 146 den., Zem. 140 do 142 (140). — Ind. pap.: Guttman 180—200, Slavonia 5—5.50, Slaveks 98—100, Danica 140 do 150, Drava 410—440, Sečerača 470—475 (470), Osj. ljev. 172.50—185, Union 176.50—178, Isis 21—24, Ragusa 550—570, Trbovlje 465—472.50, Vevče 125 do 130, Pivo. Sar. 230 bl.

Belgrad. Narodna banka 7300, Izvozna banka 955, Belgr. zadruza 7050, 7% inv. pos. 87—87.50, agrari 54—55, vojna škoda 421.50—422.75, april 423—426, maj 429—430.

Dunaj. Don. sav. jadr. 80.50, Wiener Bankverein 25.35, Bodeneredit 108.40, Creditanstalt 58.50, Escomptages 22.70, Zivno 118.50, Jugo 6.85, Ausseiger Chemische 257.50, Guttman 23.75, Slavonia 0.58, Alpine 41.10, Trbovlješka 58.05, Kranj. ind. 37, Prager Eisen 5.50, Leykam 8.25, Rima Murany 118.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: trije vagoni neženanih hrastovih plohov, dva vagona testonov, en vagon desk in en vagon tramičev, skupaj sedem vagonov. Tendence neizpremenjena.

Žito

Veselo je do kupčije vlada dalje na žitnem trgu in prodajojo se zlasti velike množine pšenice. Cene so v glavnem neizpremenjene, tendence je pod vplivom nekoliko nižjih notacij na inozemskih tržiščih neznatno oslabela. V Sloveniji se je danes trgovala pšenica precej živahno, dočim je za vse ostale proizvode zelo malo zanimanja. Baška koruza za prompt notira 267.50—270, inzulanka po 285 nakl postaja. Zelo se ponuja terminsko laplat sko blago, vendar ni zaključkov.

V ljubljani notirajo: Dež. prideiki (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dobava prompt) pšenica bč. 302.50 do 305, april 307.50—310, maj 310—312.50, moka 09 vag. bl. fko. Ljub. plač. po prejemu 425—430, koruza bč. času prim. suha 322.50—325, april 330—335, laplatska fko meja ocar. maj 325—327.50, junij 32f do 322.50, julij avgust 312—315, ječmen bar. pivovar. 345—347.50, bč. ozimni 330—332.50, oves bč 305—310.

Zaključko ni bilo. Tendence neizpremenjena. Novi Sad. Pšenica: bč. 245—247.50, ladja bege 240—242.50, bn. 240—242.50, sr. 247.50 do 250, gr. bn. 240—242.50; oves 250—252.50; koruza bč. 267.50—270, april 270—272.50, maj 277.50—280, bn. in sr. 267.50—270, april 270—272.50, maj 277.50 do 280; ječmen 255—260, pol. 270—280; moka 09 340—350, štev. 2 320—330, štev. 5 300—310, štev. 6 285—292.50, štev. 7 275—282.50, štev. 8 207.50 do 212.50; otrobi 182.50—187.50, bn. 182.50—185. — Tendence nestalna; promet 72 vag. pšenice, 9 vag. koruze, 10 vag. moke.

Sveta življenje in vrvenje

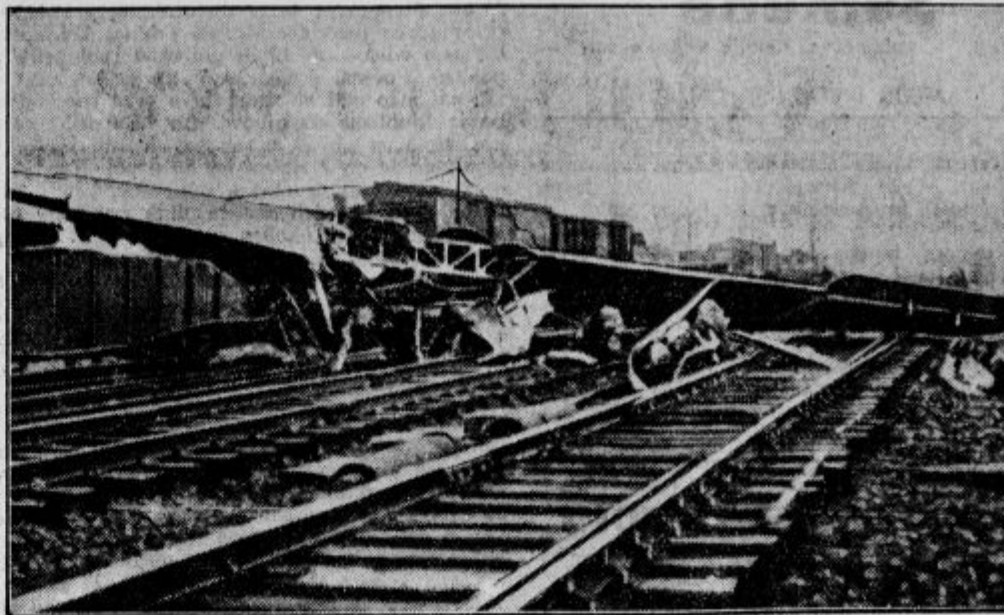
Kako bo leta 2000

Sloviti avtor romana »Predor« Bernhard Kellermann je napisal te dni članek, v katerem razmotriva vprašanje, kako bo izgledal svet leta 2000. Telo piše: Leta 2000 ni več tako daleč. Saj so že danes rojeni ljudje, ki bodo dočakali konec našega stoletja. Jaz sam sem prepričan, da se svet teh 70 let, ki nas še ločijo od leta 2000., ne bo bistveno in na presenetljiv način spremenil. Zunanost sveta bi nas komaj še presenetila in še v rečeh, ki bi nas tedaj začudile, bi se spoznali elemente, znane nam že danes. Ni dvoma, da bo tehniziranje sveta do tedaj silno napredovalo. Najbrže bo tudi mogoče, da bodo tedaj ogromna letala mogla v 24 urah prileteti v Ameriko. Vse izdajbe, kakor radio, daljnovid in prenos slik bodo do tedaj prav do zadnje malenkosti izpopolnjene. Medicinsko raziskovanje, posebno pa kemija, bo ogromno napredovala.

Nadalje se mi zdi verjetno, da se bo izvršila velika reforma v družabni preureditvi, katere posledica bo sprememba odnošajev med posameznimi narodi. Do tedaj najbrže še ne bo mogoče preprečiti vojne enkrat za vselej, toda čut prijateljstva in odgovornosti bo posameznim narodom postal vendarle bolj lasten.

Evropa? Naša stara Evropa, razmrcvarjena in izčrpana od vojne, ta Evropa se najbrže ne bo v mnogem predruščila, kako kot se od časov Napoleona dalje pa do danes tudi ni mnogo spremenila. Mogoče pa se bodo že tedaj pojavili obrisi »Združenih držav Evrope«, ki morajo prej ali slej priti. Morda se bodo ti obrisi poznali v odpravi potnih listov, carin, z uvedbo enakih zakonov in z uvedbo enotnega evropskega denarja.

Svetovno politično središče zemlje se je že pred vojno premaknilo znatno proti zapadu in po koncu sedanje vojne je bilo že jasno, da se je težišče znatno približalo Zedinjenim državam. V prihodnjih sedemdesetih letih se bo uveljavila okrepitev in prebujenje vzhodnih narodov. Posledice bodo nepregledne! Zdi se, da se bo ogromna kitajska država do tedaj okrepila, s čimer se bo popolnoma premaknilo politično težišče sveta. Okrepitev Kitajske, ki ne bo zaostajala po svoji hitrosti za preporoditvijo Japonske, se bo poznala v vsej Zadnji Indiji in v holandskih kolonijah, od Tihega oceana, pa južno do Avstralije. Posledica bo, da bo tedaj svetovno politično središče ob obalah Tihega oceana.

O strašni letalski nesreči pri New Yorku, pri kateri je bilo ubitih 14 oseb, so došle izvirne slike. Pri letalu se je nekaj pokvaril motor in je hotelo pristati, pri tem pa je zadelo v tovorni vlak. Na sliki vidimo, kako silno je bilo trčenje letala ob vlak.

Papežev avtomobil

Avtomobilska družba Fiat je darovala papežu šestcilindrski avtomobil, model 525, s šestimi sedeži. Srednja sedeža sta tako napravljena, da sedeči osebi ne kažeta hrbta papežu, za katerega je pridržan zadnji desni sedež. Notranost avtomobila je prevlečena z rdečim baržunom in finimi pregrinjali. Poleg tega je pritrjena umetniška svetinja, na kateri je naslikan sv. Krištof.

Močna po'edina

V nekem odličnem pariškem hotelu se je zbrala številna družba pri otvoritvi nove dvorane. Pod vplivom šampanjca, ki so ga prav pridno točili in pili, ter izbranih jedil je vladalo izredno dobro razpoloženje. Naenkrat se pa odpro vrata in v dvorano skoči kosmata pošast, ki je takoj prvo mizo prekućnila, okoli mize sedeče goste pa pričela bombardirati s kozarci in krožniki, ki so se trkljali po tleh. Pošast je vzela posebno na piko godce, ki so igrali poleg prevržene mize. Pošast je bila ogromen šimpanz, katerega so zvoki godbe tako raztogotili, da je razbil svojo kletko in divjal v smer, odkoder so prihajali zvoki godbe, da bi napravil konec šundru. Zmešnjava, ki jo je povzročila opica, je bila nepopisna. Napol onesveščene dame so se v strahu oprile moških, ki so jih pa, misleč na lastno rešitev, odpravili od sebe in poskakali skozi okna. Vse, kar je prišlo razkačeni živali pod kremplje, je zmetala v goste, jajčne jedi, različne polivke itd. Fraki gospodov so bili kmalu okrašeni z živimi barvami. Posebno jezo je imela opica na ženske obleke; če je le dosegla obleko, jo je takoj s svojimi kremplji raztrgala. Mučen prizor je trajal že precej časa, ko je prišel hotelir z nekaterimi močnimi možmi, ki so s curki iz sifonskih steklenic ukrotili šimpanza in ga izročili pariškemu zoološkemu vrtu.

Mož mora jesti, kar skuha žena

Budimpeštansko sodišče je v procesu za ločitev zakona nekega železničarja izključil, da tvori okoliščina, če mož odklanja jedi, ki mu jih skuha njegova žena, vzrok za ločitev zakona, ker to odklanjanje ponižuje dostojanstvo žene.

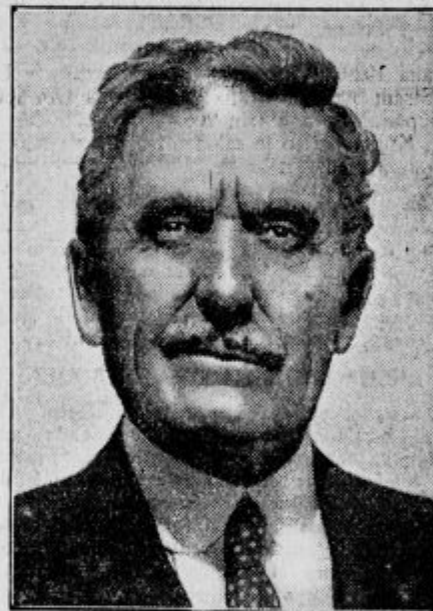
»Pogreb stare matere je treba naprei naznaniti«

Velika strast do sporta na Angleškem je iznašla najrazličnejše izgovore, da si pridobe prost čas za sport. Posebno so v avadi pri uslužbencih »umrle stare matere«. Te namreč pokopavajo izključno samo na popoldneve, ko se vrše posebni sportni dogodki. To je sicer zelo enostavno sredstvo, vendar pa je

pri Angležih tako priljubljeno, da so pričeli sedaj smrt starih mater vstavljati v službene predpise. Tako je, neka velika londonska tvrdka nabila v uradnih prostorih naslednji ukaz: »Uslužbenci, čijih stare matere bodo pokopane, morajo to naznaniti najmanj 24 ur pred dotično nogometno igro.« — Ravnateljstvo Angleške banke pa je objavilo: »Ker vemo, da se bodo na dan, ko se vrše veslaške tekme Cambridge-Oxford, častljive stare matere v velikem številu ločile od življenja, imajo to soboto vsi tisti gospodje prosto, čijih bližnji sorodniki niso že povodom tekme Anglija-Skotska zapustili ta svet...«

Sam se je sežgal

V Berlinu je 60letni delavec List na grozen način končal življenje. Prišel je zvečer precej natrkan domov in se je sprl s svojo ženo. Naenkrat vstane in izjavi, da ga ne bo nihče več videl, nakar je odšel. Okoli štirih zjutraj naslednjega dne je bila obveščena požarna bramba, da gori na Listovem vrtu lesena bajta. Ogenj so kmalu pogasili. Na pogorišču so pa našli popolnoma zgoljeno delavčovo truplo z vrvjo okoli vratu. Kakor je policija ugotovila, je List lopo sam zažgal in se nato obesil.

Myron T. Herrich, ameriški poslanik v Parizu, ki je 31. marca v starosti 71 let umrl.

Teško se je odvaditi

Ze več let je v Združenih državah Amerike v veljavi prepoved uživanja alkoholnih pijač, pa ga le še vedno radi srkajo. Različno pijačo vtihotaplajo na razne zvite načine. Pred kratkim je priplul iz Havane v New York parnik. Carinski uradniki so takoj začeli preiskovati potnike, če imajo s seboj kaj žganja ali druge opojne pijače. In res so dobili pijačo kar pri 200 potnikih. Kdor je imel s seboj steklenico vina, je moral plačati 30 dolarjev kazni, kdor je pa imel žganje, je moral odrediti 50 dolarjev. Šele ko so vsi plačali, so potnike izpustili.

Smešnice

Sodnik: »Priznate torej, da ste šli ponoči ob dveh skozi zadnja vrata v hišo. Kaj ste hoteli tam ob tem času?«

Obtoženec: »Mislim sem, da je moja hiša.«

Sodnik: »Zakaj ste pa skočili skozi okno in se skrili v kleti, ko vas je priča zagledala na stopnicah?«

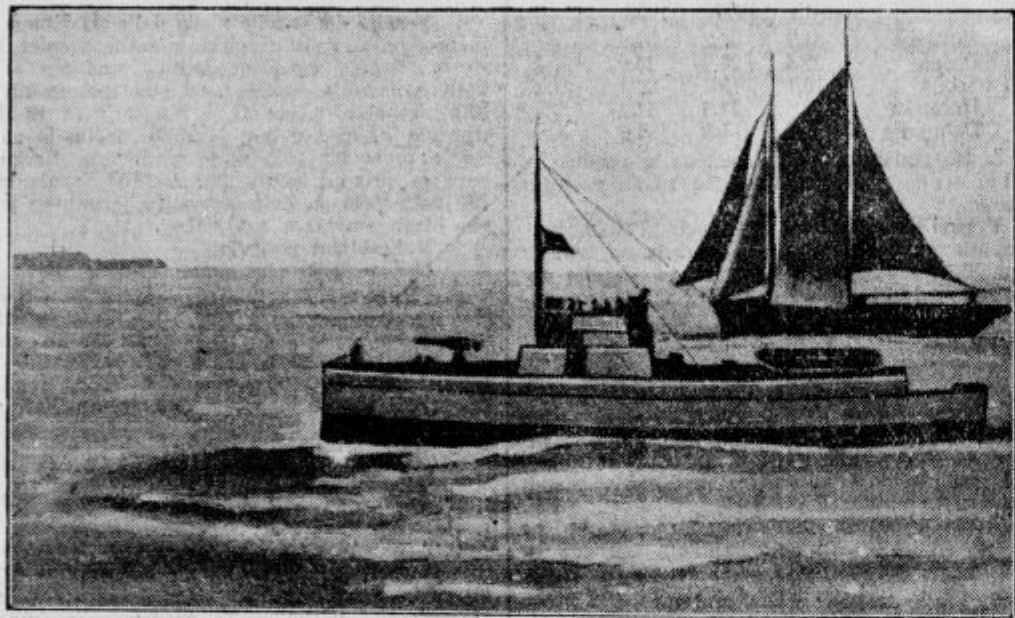
Obtoženec: »Sem mislil, da je moja žena.«

Ko sta brata Loppé še skupno nastopala v kabaretu, je nek ravnatelj trdno sklenil, da ju ne pusti nastopiti, čeprav je z njima napravil pogodbo, in jima je pisal, da ne spadata v okvir njegovega sporeda.

Brata Loppé sta brzogovorno odgovorila: »Prideva točno. Okvir prineseva s seboj.«

Gospa: »Rada bi kupila prav položne, vendar elegantne čevlje.«

Prodajalec: »Že razumem, gospa, znotraj zelo velike, zunaj pa zelo majhne.«

V boju proti tihotapcem alkohola je oborožena ameriška carinska ladja z topovskim strelom potopila angleško ladjo »I'm alone«, posadko pa aretirala. Američani trdijo, da so angleško ladjo v ameriških vodah pozvali, naj obstane in se pusti preiskati. Slučaj bo prišel najbrže pred razsodišče. Slika nam kaže tihotapsko ladjo v ozadju, v ospredju pa ameriško carinsko ladjo.

Država, ki ne pozna vojne

Kakor v Monaco tako preti revolucija tudi v republiki Andorri. Zdi se pa, da je v pirenejski republiki veliko bolj resno. Svoobodni možje republike so, kakor poroča »Paris Midi«, poklicani pod orožje. Andorska armada šteje sicer samo 40 mož, vendar pa so ti sami utrjeni hribovci, ki znajo dobro uporabljati orožje. Andorra je namreč ogrožena od Primo de Riveru. Španski diktator je že večkrat, in sedaj zopet, zahteval, da morajo andorski možje, ki so sposobni za orožje, vstopiti v špansko armado. To utemeljuje s tem, ker je Andorra pod pokroviteljstvom španskega škofa v Urgelu.

Proti tej grožnji pa se je Andorra obrnila za pomoč na svojega drugega pokrovitelja, predsednika francoske republike. Po pogodbi iz leta 1998, ki je bila sklenjena med bearskim knezom in urgelskim škofom, je bila Andorra postavljena pod pokroviteljstvo obeh pogodbenih strank. Kot pravi naslednik bearskega kneza je prevzel kralj Henrik IV. pokroviteljstvo; to je slovesno obnovil tudi Napoleon.

Predsednik francoske republike Doumergue ima danes poleg drugih naslovov tudi naslov knez Andorre. Za pokroviteljstvo plačuje Andorra še danes škofu v Urgelu 700 fr., predsedniku francoske republike ozir. njegovemu namestniku, predsedniku pirenejskega departementa, pa 250 frankov letno. Omenjena pogodba in pa ugodna zemljepisna lega sta povzročili, da je Andorra ohranila samostojnost. Dežela s svojimi 500 dušami že nad 1000 let ne pozna nobene vojne in danes hoče svojo samostojnost in svobodo braniti proti Primo de Riveri.

S tem pa še ni konec skrbi, ki jih ima Andorra. Dežela je nedostopna. Sicer so pred leti sezidali gorsko cesto, vendar pa Andoranci ta ozek dohod z razstrelitvijo mostu v slučaju potrebe zopet lahko zapro. Sedaj pa hočejo speljati skozi gorsko deželo dve novi cesti in celo železnico, ki bi vezala Toulouse z Barcelono. Poleg tega se je pogajala z andorskim »parlamentom« mogočna finančna skupina, ki bi posodila republiki 125 milijonov frankov pod pogojem, da sme postaviti v Andorri velik igralni kazino in nekaj razkošnih hotelov. Toda vse te mamljive ponudbe so Andoranci, ki se boje za svojo svobodo, odklonili.

Sultanov sin - kavarniški godec

V Budimpešto se je pripeljal 50letni princ Abdul Kadir in prosil na magistratu za dovoljenje kot kavarniški godec. Dobil je dovoljenje in sedaj lahko vsak večer gledajo prince Abdul Kadirja, sina sultana Abdul Hamida, kako udarja na hong, t. j. na neke vrste boben, ki je v navadi pri Indijcih in Kitajcih. Ni prijel na čelu armade turški princ iz leta 1929. v Budimpešto, marveč se je pripeljal v tretjem razredu osebnega vlaka. Tudi nima talenta, da bi iz svojega visokodonečega naslova koval zase kapital, kakor to delajo mnogi drugi, ki so vrhu tega še prispevali naslov. Turškemu princu se godi približno tako, kakor nadvojvodi Francu Salvatorju, ki je po dolgem stradanju končno dobil službo šoferja pri neki dunajski spedijski tvrdki. Vendar pa gre princu Kadirju boljše kot mnogim petdesetletnikom, katerim pri iskanju službe kažejo vrata, češ, da so prestari. In končno tudi boljše kot številnim njegovim prednikom, katerim je ob ugodni ali tudi neugodni priliki podal sultan »svileno vrvico«.

Nogometna tekma v Berlinu. Hertha, berlinski sportni klub, (bele srajce) je o Veliki noči premagal draždanski sportni klub »3:1«

Za duha in srce

Slovenska šolska matica

Za Veliko noč je SSM razposlala svojim članom kot redno publikacijo tri knjige:

1. Pedagoški zbornik, 24. zvezek. Str. 183.
2. A. Valesovo »Ueno snov iz živalstva in somatologije«. Str. 120.
3. K. Doberski: »Vpliv socialnih razmer na razvoj otroka na Prevaljah. Str. 118.

Pedagoški zbornik je letos obširna knjiga, ki prinaša precej raznolično snov. Najprej uvodnik urednika Šilha, ki ugotavlja, da je v našem slovenskem pedagoškem življenju opaziti zadnja leta lep razmah in pokret. Sledi kratko razmišljanje K. Ozvalda o »idejnih temeljih šolskega zakonca«, ki na Ozvaldu lasten način podaja nekaj kulturno-filozofskih smernic, ki jih med Nemci zastopajo zlasti Spranger. J. Orožen opisuje svoja »aktiva na sociološko-pedagoški razmiselnosti«, dr. F. Zgeč je prispeval obširno razpravo »V zagovor mladine«, kjer obravnava psihologijo in sociologijo mladostnika. Dr. Fran Cipej je objavil daljšo študijo o »Virih in metodah psihologije otroka in mladostnika«, kjer sicer teoretično, a vendar konkretno-nazorno razpravlja o snovi, ki je za prakso važna. S. Ljubuncič govori o »šolskem štivu«, ter končno Šilh o »bistvu delovne šole«. Pedagoški zbornik ima »letos tudi dober pregled, najprej program Pedagoške centralne v Mariboru, ki se sliši tuintam malo fantastičen in utopičen; na drugem mestu prinaša zbornik poročilo Ozvaldovo o lanskem berlinskem pedagoškem kongresu, ki dopolnjuje avtorjevo poročilo o dunajski šolski reformi in letošnjem Casu. Žal, to poročilo ni pisano z veruočnostjo in potrebnim optimizmom, pisec ni prost zagrejenosti. Nad vse zanimivo pa je poročilo o locarnem pedagoškem kongresu, ki ga podaja F. Haberman. Končno prinaša zbornik še dvojce referatov J. Orožna. V celoti predstavlja zbornik tehtno knjigo, ki je izmed treh letošnjih knjig brez dvoma najpomembnejša.

O ostalih knjigah lahko kratko poročamo. Valesova knjiga je didaktična knjiga za uporabo v osnovni šoli. Praktiki bodo morali preizkusiti, koliko je vredna.

Doberskov spis pa je monografičen. Skušal s konkretnimi podrobnimi podatki in statistiko pokazati, v koliko vplivajo zlasti gospodarske socialne razmere na življenje otroka. Avtor se omejuje samo na prevaljski okraj, ki ga posebno pozna. Knjiga prinaša marsikaj zanimivega, prav je, da bomo tudi Slovenci imeli podrobno pedagoško literaturo. Res pa je tudi, da bi taka študija morala iti malo bolj v globino, na drugi strani pa bi si avtor lahko prihranil mnogo truda, ki ga je porabil za statistike, ki nimajo prave vrednosti in jih lahko najdemo drugje boljše.

Letošnje knjige SSM so lep knjižni dar, žal so knjige tiskane na izredno slabem papirju.

Dr. Stanko Lapajne: Mednarodno in medpokrajinsko zasebno pravo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev s pravnimi granami posestvinami. Ljubljana 1929. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Strani 398. Broširana knjiga velja Din 180.—, v celu platno vezana Din 200.— po pošti Din 5.— več. — Knjiga, ki jo je založništvo napovedalo pred Božičem, je sedaj izšla in pomenja važno pomočilo za slovenske znanstvene literature na pravnem polju. Pravni granici mednarodnega in medpokrajinskega zasebnega prava in grane posestvine so nastale v zadnjih desetletjih iz nujne potrebe naraščajočega mednarodnega in medpokrajinskega zasebnega pravnega prometa. Zlasti se razvijajo izza končanja svetovne vojne. Zato bo našel v knjigi vsak urad in vsak stan odgovor na zamotana vprašanja iz dnevnih praks: diplomatska in konzularna oblastva, politična oblastva, duhovna sodišča in poročni organi, trgovska in finančna podjetja. Sodnike, odvetnike in notarje bo zanimala vsa vsebina knjige brez izjeme.

Dr. Otmar Pirkmajer, Državljanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Izdaja z razlago veljavnih določb. Maribor 1929. — Komisijna prodaja Tiskovne zadruge v Ljubljani. 300 strani. Cena v celu platno vezani knjigi Din 80.—, poština Din 2.—. V drugem zvezku Zbirke zakonov za upravno službo, ki je pravkar izšel, priobčuje dr. Otmar Pirkmajer Zakon o državljanstvu z razlago, uredbu za izvrševanje zakona, določbe mirovnih pogodb, mednarodne konvencije, druge dose-

daje zakonske določbe glede državljanstva, oziroma domovinstva in Zakon o manjšinah. Ta knjiga bo dragocen pripomoček ne le za one, ki bodo v uradovanju pristojni za izvesne posle po zakonu o državljanstvu t. j. politične urade, sodišča, občinske urade, notarji, župne urade, žandarmerija, odvetniki itd., marveč tudi za vse osebo zainteresirane. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani oz. Mariboru.

Mallarmé v svojih pismih. Založba »La Centaine« je izdala devonajst pism, ki jih je pisal Emilu Zola-ju pesnik Mallarmé. (Dix-neuf lettres de Mallarmé à Emile Zola. Uvod je napisal Léon Delfoux, opombe pa Jean Royère in Jacques Bernard). Dasi je mojster že pred dobrimi tridesetimi leti umrl, so to prva Mallarméjeva pisma, ki so prišla v svet, pa je se po tolikem času nevarnost, da bo knjiga zaplenjena, ker so nekateri prizadeti vložili zoper njeno razširjanje tožbo. Z odkritjem doslej neznane okolnosti, da je družila pokrenitlja simbolistične šole zelo prijazna, skoro prijateljska zveza z najslavnejšim naturalistom svojega časa, nas knjižica vpljuje v povsem novo polje, kjer se bo pokazala na podlagi nadaljnjega raziskovanja v tem pravcu Mallarméjeva osebnost v povsem novi luči. Le počasi bo mogoče presoditi, kako velik je bil vpliv tega očarljivega človeka na njegovo dobo. V teh pismih se nam razodeva, kako široko je bilo njegovo razumevanje za naturalizem. Vsekakor so ta pisma tudi zelo dragocen doprinos k zgodovini simbolizma, in prepričali smo se iz njih, kako napadno je splošno veljavno mnenje, da je bil nastopil simbolizem kot reakcija na naturalizem.

Bolgarski pisatelji. Pod uredništvom prof. M. Arnaudova je prišla v Sofiji izhajajoča obširna literarno-zgodovinska knjižnica pod imenom »Bolgarski pisatelji«. Vsa zbirka je preračunana na šest zvezkov, ki bodo prinesli jasni in stvarni pregled osebnega življenja, svetovnega nazora in delovanja 40 največjih dosedanjih bolgarskih pisateljev. Prvi zvezek, ki je izšel ta teden, je opremljen z zanimivimi slikami in pesnetki. Prinaša popolno bibliografijo in izbrane članke o bolgarskih starejših prepovediteljih: Paisiju, Sofroniju, Beronu, Neofitu, Rilskem, Aprilovu, Fotinovu, Bogorovu in dr. manj znanih. Knjiga jamči za to, da bo zbirka najbolj vir za vsakega, ki potrebuje podatke o bolgarskem kulturnem življenju. Posebno dobro bo došla našim pedagogom in srednje ter visokošolski mladini.

Bolgarska kinematografska univerza. Sofijsko prosvetno ministrstvo je odobrilo pravila prosvetnega društva »Bolgarska kinematografska univerza«, ki hoče po vzoru berlinske in dunajske »Uranije« razpošiljati po deželi naravoslovne, kulturne, gospodarske filme v svrhu povzditve splošne prosvete. Na ta način bodo kmetje tudi v odleglih vaseh lahko poučeni o vrtnarstvu, ptičreji, zgodovini ali zemljepisju katerekoli dežele in alično.

NABOŽNO SLOVSTVO

Marijina knjižnica, ki je bila že pred leti (1925) kot založnica versko prosvetnih del napovedana in v ljubljanskem škofijem listu pripočena, prihaja letos na beli dan. Prinašati hoče duhovne hrane in novih sokov v močeno razraslo drevo družbenega in društvenega življenja v naši slovenski domovini. Služiti hoče pouku in veri, pobudi, apostolskemu delu in pravemu veselju. Prva dva zvezka s'a posvečena Piju XI. zlatomašniku. Prvi zvezek obsega: *Oris njegove osebnosti in pomembnosti*. Drugi zvezek: *Zlati godovi: Pesmi, prilike in prizori*: je samo po svojem povodu prigoden, po svoji vsebini pa prikladen za raznovrstne praznične prilike in prireditve. Marijine družine, sprejmite Marijino knjižnico, ki naj vas vžiga in dviga v apostolskemu delu za družbo, družino in domovino. Toliko v prvo obvestilo. Več o pomenu in namenu knjižnice in o vsebini obeh zvezkov prihodnjič. Naroča se: Upravništvo Marijine knjižnice, Pred škofijo 6 v Ljubljani.

UČBENIK ČESKEGA JEZIKA profesorja Orožna odgovarja vedno bolj rastoči potrebi. Pričujoči čbenik iz lahko in temeljitostjo obenem uvaja v popolno znanje češkega jezika. (Cena broš 40, vez 50 Din)

Dobi se v »Jugoslavnski knjigarne« v Ljubljani

Radio

SE K RADIU PO DEŽELI IN PO SOLAH.

V Nemčiji se oddajajo točke za učitelje in za učence. Pedagoška radiofonija obsega predvsem predavanja v svrhu razširjenja obzora učiteljev, dočim je šolska radiofonija izpopolnitev šolskega pouka.

V Danski je posebna komisija, določena od naučnega ministrstva leta 1927 razmišljala skupno s Svetom za radiofonijo pogoje, s katerimi bi se mogel radio uporabljati tudi za šolo s pomočjo rednih oddajanj za šole.

V Ameriki je težko dobiti učiteljev in učitelje za tisoče šol držav na zapadu. Zato je radiofonija dragocen pripomoček da sorazmerno majhno število učiteljev poučuje učence, razširjene po ogromnem ozemlju.

V Avstraliji je položaj prav tak in radiofonija se je v tem smislu izredno razvila.

V Angliji so prišli glede šolske radiofonije do takih-le zaključkov: »Pouk po radiu daje deci zelo točen pregled. Navaja jo k zanimanju za veliko število problemov. Učinek takega pouka je prav tako trajen kakor pri naravnostnem pouku. Tak pouk se posebej podziga marljivosti, zlasti pri najbolj inteligentnih učencih. Učitelje pa prišli, da začno razmišljati o novih pedagoških metodah. Končno zainteresira starše same za delo njih otrok v šoli.« Tako Angleži.

Pri nas seveda o vsem tem še nismo začeli razmišljati. Saj tudi v Franciji še niso. Pač pa je zanimivo pismo francoske učiteljice iz savojskih gor: »Moji tovariši in jaz smo si dali instalirati radio pred 15 dnevi. Veseli smo ga, ne da bi se ob njem utrudili. Težko nam pa je, kadar slišimo kako srčkano otroško predstavo ali pa Gasperka. Naši učenci namreč ne morejo deliti našega veselja. Vsi prebivajo po dva, tri, štiri in več kilometrov od šole. Ne moremo jih obdržati v šoli do tritret na 8 zvečer in tudi nazaj jih ne kaže klicati ob taki uri. Tako je po večini občin v Franciji. Ali ne bi bilo mogoče oddajati ob šolskih dnevih od časa do časa tako-le ob 3 ali 4 popoldne kakšen kratek program za našo dečo: kratka igrice, pesmi, pripovedke?... Na drugi strani, — ali se ne bi dalo ob četrtih popoldne kaj primernega za nadaljevalno šolo? Takšna oddajanja bi bila v veliko veselje poželeski deci, ki je glede umetniških užitkov in razširjenja izobrazbe precej zapostavljena.« — V marsikakem oziru bi to pismo veljalo tudi za naše razmere. Tudi pri nas bo počasi treba iniciative za razširjenje področja radijskega vpliva na najrazličnejše panoge kulturnega življenja.

Programi Radio-Ljubljana:

Petek, 5. aprila: 12.30: Reproducirana glasba. 13: Casovna napoved, reproducirana glasba. — 13.30: Borzna poročila. — 17: Koncert Radio-orkestra. Vmesne speve poje g. Jarc, pri klavirju g. Kogoj. 1. Gerbič: Trubadurska; Nihče ne ve; 2. G. Krek: Pozabil sem mnogokaj, dekle; 3. Smetana: Arijia Janka iz 3. dej. »Prodane neveste«; 4. Narodne: Dekle, zakaj s' tak' žalostna; Určica sedem je odbila; Razposajeno dekle; Tam za turškim gricem; Rože je na vrtnu plela. — 18.30: Gospodinjstvo, gđe Krekova. — 19: Francoščina, dr. Leben. — 19.30: Iz glasbenega sveta, dr. Vurnik. — 20: Benjamin Ipavec večer. Poje ga. Cadež-Biber. 1. Oblaki. 2. Čez noč, čez noč; 3. V spominsko knjigo; 4. Mak žari; 5. Arijia iz opere »Teharski plemiči«; 6. Saks: Mornar. — 21: Koncert Radio-orkestra. — 22: Poročila in časovna napoved.

Sobota, 6. aprila: 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Casovna napoved, reproducirana glasba. — 13.30: Borzna poročila. — 17: Koncert Radio-orkestra. — 18: Prens predavanja pesnika Jana Skale: O lužiskih Srbi. — 18.45: Split in okolica. Propagandno predavanje v slovenskem, nemškem in češkem jeziku. Sestvil g. ravn. Pintar. — 19.30: Filmska umetnost, dr. Brežnik. — 20: Koncert pevkega kvarteta Glasb. Matice (gg. Pelan, Pečenko, Završan in Skalar). 1. Villari: Trozveznica; 2. Pavčič: Deklica, ti si jokal; 3. Ipavice: Oblaku; 4. Adamič: Kmečka pesem, 5. Foerster: Razbita čaša; Spak; Kitica narod. pesmi; 6. Pavčič: Ko so fantje proti vasi šli; 7. Marinkovič: Na Adriju. Vmes igra harmoniko solo g. Stanko, ki je pri tekmi harmonikarjev odnesel prvenstvo; nato Radio-orkester. — 22: Poročila in časovna napoved. — 22.15: Sprehod po Evropi.

REKORDNE REZULTATE

samo s TUNGSRAM

Barlievimi REKORD CEVI!

INGELEN APARATE

elegantna zunanost
najvišja selektivnost
nedosegljiva čistota glasu
močan in polen zvok
visokovreden material
ravnanje enostavno

• NIZKA CENA •

Drugi programi:

Petek, 5. aprila.

Belgrad: 11.20 Vodno stanje časovna napoved in poročila. — 12.45 Plošče. — 20: Kalifornija. — 20.30 Jutro, dan in noč, drama (Nicomemi). — 21: Poročila. — 21.15 Kvariet. — Zagreb: 13.15 Plošče. — 17.15 Lahka glasba. — 19.30 Prenos z Dunaja: Savel, oratorij (Händel). — Praga: 11.15 Plošče. — 12.30 Koncert. — 13.30 O češki svirski industriji. — 16.25 Koncert. — 19.30 Igra. — 22.20 Lahka glasba. — Stuttgart: 10.30 Plošče. — 16.15 Koncert. — 18: Koncert. — 18.30 Kmetijsko predavanje. — 19: O vremenu. — 19.30 Koncert. — 21.30 Zabavna glasba. — 22.15 Lahka glasba. — Bern: 12.50 Plesna glasba. — 16: Koncert. — 19.30 O glasbi. — 20: Sah. — 20.30 Orkester. — Katovice: 16: Plošče. — 17.55 Poljuden koncert. — 20.15 Simfoničen koncert. — Rim: 13: Trio. — 17.30 Petje in glasba. — 20.45 Opereta. — Berlin: 16.30 Zabavni koncert. — 18.35 Kako zdravnik ugotovi bolezen. — 20: Koračnice. — Dunaj: 11: Kvariet Cerda. — 16: Kvariet Siving. — 17.30 Trio. — 19: Slike iz industrije živili. — 19.30 Savel, oratorij (Händel) za soli, zbor in orkester, nato jazz. — Toulouse: 13.45 Koncert. — 21.30 Koncert. — 22: Koncert. — Milan: 11.15 Plošče. — 12.30 Kvariet. — 16.30 Jazz. 17.20 Otroško petje. — 20.30 Simfoničen koncert. — Budapest: 9.15 Koncert. — 12.05 Ciganska godba. 17.40 Orkester balalajk. — 19.30 Prenos opere. — 22.30 Plošče. — Varšava: 17.55 Mandolinski koncert. — 20.15 Simfoničen koncert varšavske filharmonije.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20. uri.

Petek, 5. aprila: »UKROČENA TRMOGLAVKA«. Red A.
Sobota, 6. aprila: Ob 15: CYRANO DE BERGERAC. Dileška predstava pri nižnjih cenah. Izven.
Ob 20: »VDOVA ROŠLINKA«. Ljudska predstava pri nižnjih cenah. Izven.

OPERA:

Začetek ob pol 20. uri.

Petek, 5. aprila: AIDA. Gostuje tenorist Witing. Izven.
Sobota, 6. aprila: BAJADERA. Gostuje g. IIIČIČ. Izven.

Mariborsko gledališče

Petek, 5. aprila. Zaprtio.
Sobota, 6. aprila ob 20: CHARLEJEVA TETA. Ab. A.

Ptuj

Mestno gledališče. V ponedeljek, 8. aprila gostujejo Mariborčani z najbolj uspešnim letošnjim komedom, Šekspirjevo divno tragedijo Ijubezni »ROMEO IN JULIJA«. Ta predstava zahteva zelo velik aparat in stane radi tega mnogo denarja. Vkljub temu se je odločilo marib. gledališče zanj, ker je prepričano, da bo hiša do zadnjega kotička razprodana, saj bo ta predstava umetniški vrhunec cele sezone. Cene dramske.

Prireditve in društvene vesti

Srednješolska organizacija »Kres« na II. drž. real. gimnaziji v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 7. aprila t. l. ob osmih zvečer v Ljudskem domu (Streliška ulica) akademijo s sledečim sporedom: 1. Dr. Joža Lovrenčič: Naša pesem. Deklamacija; 2. Fr. Adr. Boieldieu: Overture iz opere »Bagdadski kralj«. Tercet (vijolina, čelo, klavir); 3. Iv. pl. Zajc: Dijaška; Jakob Aljaž: Triglav; Josip Marinkovič: Na Adriju. Poje oktet, 4. H. Neckel: Jubilejna koračnica. Tercet; 5. Govor. Govori prof. dr. Lovro Sušnik; 6. Izgubljeni nečak. Veseloigra. Prireditve in obilnem številu, da vidite delo naših dijakov.

Podružnica »Sadj. in vrtn. društva« v Kranju vabi vse prijatelje vrtnarstva na predavanje inž. agr. C. Jegliča o vzpenjalhah. To predavanje bo v petek 5. aprila t. l. ob štirih popoldne v učni sobi gospodinske šole v sirotišnici.

T. C. Bridges:

Na pomoč!

Roman.

»Alan Upton je moj nečak. Poslal sem ga v Brazilijo, da poišče neko skrito mesto; prišel naj bi tja, če mogoče, z aeroplanom. Mislim sem, da bo mogel tam dobiti še kake preostale spomenike, ki bodo pojasnili zgodovino plemena Hula, ki je živelo v teh krajih že davno prej, preden so prišli Inka. Zelo sem ti hvaležen, fant moj, da me spraviš v zvezo z Alanom, pa tudi zato, ker si me obvaroval, da me ni ta Gadsdenov človek navlekel.«

Jim pa zdaj reče: »Zakaj pa se Gadsden tako poteguje za to stvar? Saj se ne zanima za stare rodove!«

Profesor se nasmehne in ponovi: »Za stare rodove! Če bi bil rekel: za novi denar bi bilo bolj prav. Alan in jaz imava dosti vzroka, da smatramo to skrito mesto za morda najbogatejši kraj na zemlji. Ne vedoželjnost, ampak ljubezen do zlata vleče Gadsdena tja. In naj ti še to povem,« zagrmí sedaj, »ni ga dejanja, ki bi se ga Gadsden ustrašil, samo da bi mogel svoje grabežljive roke položiti na te starodavne zaklade Hulov!«

9. Nazaj v Poleapple.

Jim in Sam sta imela v Poleapple navado vstajati ob pol sedmih. Ko pa se je Jim zjutraj po svojem prihodu v Ludford prebudil, je bilo že dobro uro več. Prva stvar, ki jo je zagledal, je bil Sam, sedeč v postelji. Oblečen v modrobelo pižama Grega Thorolda, je Sam začuden gledal lepo majhno taso z vrčkom čaja in nekaj rezinami z maslom namazanega kruha; pravkar je Jarvis postavil vse to na omarico pri njegovih posteljah. »Toda jaz vendar nisem bolan!« je Sam

ugovarjal. »Zato mislim, da mi ni treba zajtrkovati v postelji!«

Jarvis pa se ni smejal. »To ni vaš zajtrk, gospod. Ta bo v prtiličju ob pol devetih, Mrs. Thorold pa je mislila, da se vam bo morda prilegla skodelica čaja na tešče. Ali zapovedujete vročo ali mrzlo kopel?«

Sam ga debelo pogleda. »Največkrat se grem kopat dol v morje,« to je bilo vse, kar je mogel spraviti iz sebe.

Potem vam pripravim mrzlo, gospod,« pravi Jarvis. »Kopalnica je takoj preko hodnika.«

Jarvis odide. Sam pa bulji za njim; nato se obrne k Jimu in ga vpraša. »Ali imajo bogatini vedno dva zajtrka?«

»Vedno,« reče Jim resno. Sam pa kar zija; preden pa je mogel še kaj reči, je planil v sobo Greg. »Hitro pokonci, fant! Očka pravi, da ob devetih odinemo.«

Kam? vpraša Sam.

V Poleapple, kam pa!« odvrne Greg. »Tam mu je Jim potreben, da ga zveže z Alanom čim prej mogoče.«

Jim pa pravi: »Zal pa tega ne bomo mogli storiti prej ko šele jutri zjutraj. Tvoj bratranec ne bo poskušal govoriti podnevi. Pa tudi mogel ne bi. Vrh tega sva se zmenila, da se ne bova klicala, dokler ne poteče osemindeset ur.«

Vem,« reče Greg. »Pa vkljub temu bo najbolje, ako čim prej odinemo. Še tega se manjka, da se spravi Gadsden nad tvoj radio!«

O, saj se kaj takega ne bo upal!« pravi Sam srdito, »vsaj, dokler bo moja teta blizu, ne. Povem ti, da ga bo kaj hitro z metlo nagnala.«

Greg prasne v smeh. »Bravo! Upam in želim, da mu prav gorkih naložil!« Greg zdaj odide, da se napravi. Sam pa se gre kopat.

Kakor hitro je bil zajtrk končan, pripelje Greg prostoren avto na štiri sedeže in profesor reče, naj

se Sam usede spredaj k Gregu, on pa se mora zgovoriti z Jimom.

Vožnja z avtom je bila za oba fanta nekaj novega, kajti dotlej sta se vozila le z avtobusom domačega kraja, toda Jim se je kmalu tako zelo zatopil v pogovor s profesorjem Thoroldom, da je na vse drugo pozabil. Profesor mu je zastavljal vsa mogoča vprašanja o njegovem radiu in Jim je kmalu spoznal, da se za njegov aparat prav zares zanima.

»Kdo te je pa učil?« vpraša profesor.

»Nihče, gospod; pač pa mi je naš župnik Mr. Trevenna, ki me druge stvari uči, posodil knjige o elektriki in o radiu.«

»Potem pa nisi imel nobenega rednega pouka v tej reči?«

»Nobenega, gospod,« pravi Jim preprosto.

Profesor pokima s svojo veliko glavo in pravi z globokim, bobnečim glasom: »Ta reč ti je v veliko čast. Prav zelo me zanima, da bi si tvojo novo iznajdbo ogledal.«

Jim je kar žarel od veselja. Pozabil je Gadsdena in kar mu je bil on rekel in zdaj začel sam izpraševati. Kmalu se je uveril, da je njegov sosed prava zlata jama znanja o elektriki in bilo je kakor da se je prebudil iz lepih sanj, ko se je avto ustavil pred nekim hotelom ter je Greg nakratko sporočil, da je to Bude (Bjud) in da bi se po njegovem mnenju kosilo dobro prileglo.

»Upam, da vas nisem nadlegoval,« se opravičuje Jim.

»Nadlegoval!« zagrmí profesor. »Ne vem, da bi bil še kdaj katero vožnjo tako zelo užival!«

Prav temeljito so se nakosili, tudi niso preveč hiteli in tako je bila ura tri, preden so zopet zdrljali naprej.

Radoveden sem, kaj bo rekla tvoja teta Sara, ko naju bo videla, kako imenitno se vračava,« pravi Jim proti Samu obrnjen, ko so odhajali.

Službodob**Osebnega slugo**

zanesljivega, popolnoma večje serviranja in postrežbe ter vzdržavanja garderobe, sprejemem za nastop 8. aprila letos. — Ponudbe na »Publicitas«, Zagreb, Gundulićeva ulica 11, pod Za. 19.285.

Glavnega polirja

za večje stavbe, z večletno prakso na takšnih stavbah, sprejemem takoj v službo. — Pismene ponudbe na naslov: Stavnba družba »Gradidom«, Pražakova ulica 3.

Učenca

z nekaj razredov srednjih šol, zdravega, krščanskih staršev, dobrega računarja, ki ima veselje do trgovine, sprejme firma: J. Kuslan, Kranj, Gorenj.

2 ključav. pomočnika

dobro izurjena, se takoj sprejmeta za instalacije vodovoda in omrežje. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 3436.

Fanta

16—17 let starega, pridnega, poštenega, se sprejme za trgovskega slugo. A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta št. 21.

Službe iščejo**Službo čuvara**

išče pošten in zanesljiv mož. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3380.

Vrtnar

se priporoča za obrezovanje sadnega drevja in drugih vrtnih del. Leopold Dimnik, Moste 40, pri Ljubljani.

Zasluzek**Kdor želi zaslužiti**

dnevno brez napora 100 Din, naj se takoj oglasi pri »Delmond«, Ljubljana, Miklošičeva c. 14/1.

Stanovanja**Dve prazni sobi**

I. nadstr., 600 Din mesečno. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod značko: Solnčno in snažno 3401.

Stanovanje

eno ali dve sobi in kuhinjo, I. nadstr. — proti predplačilu za eno leto. Ponudbe na upravništvo »Slovenca« pod značko: »7—12.000«.

Stanovanje

6 sob s kopalnico in lepimi pritliklinami, I. nadstropje, Zrinjskega c. 7, se odda. Vprašati pri hišnici ali upravi pod št. 3443.

Stanovanja:

Dvosobno, lepo, prostorno, Glince, 700 Din. Trisobno, Zelena jama, 750 Din. Enosobno, Zelena jama, 400 Din. Trisobno, moderno, kopalnica, Bežigrad, 1500 Din. »Posredovalec«, Sv. Petra c. 18.

Vnajem**Pisarniški prostori**

v bližini sodnije, se oddajo s 1. avgustom eventualno pa tudi poprej. — Ponudbe na oglasni odd. Slov. pod šifro: Pisarna.

Posestva**Gozdni kompleks**

večji, iščem v nakup z zgradbami ali brez njih. Poštni predal 96, Maribor.

Hišo z vrtom

blizu postaje, za duhovnika v pokoj, kupim. Če mogoče kje na Gorenjskem. Ponudbe pod: Duhovnik št. 3448 upravi.

Hišo

v Šiški, dvodružinsko, z delavnico in večjim vrtom, elektr. napeljava, prodaja: »Posredovalec«, realitetna pisarna — Sv. Petra cesta šte. 18.

Kupimo**A.-Ž. panje**

prazne, dobro ohranjene, kupim. Ponudbe z navedbo cene na upravo Slovence pod »Panji«.

Prodamo**Godbenih****inštrumentov**

nekaj novih in rabljenih, poceni naprodaj. Naslov: Jos. Petrovič, Kočevje.

Želim prodati

trielektronski radio-aparat komplet s Philips-zvočnikom za polovično nabavno ceno. Kje, pove uprava pod št. 3390.

Stavbeniki, pozor!

Po ugodni ceni prodam mizar 19 kom. popolnoma novih oken, velikost 190 × 130 in 230 × 160, nadalje 18 okvirjev za vrata razne velikosti. — Naslov se izve pri upravi »Slovenca« pod 3453.

Puhasto perje

kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko dokler traja zaloga. L. Brozović, kemičar čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

Kdo kupi**mlinsko opravo**

(ogrodje), že rabljeno, pa še v dobrem stanju, obstoječo iz 2 parov kamnov in stop, po ugodni ceni. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 3337.

Objave**N. Sadlucky**

hirosol, psihografolog in fizionomist — sprejema vsak dan od 9—12 in od 2—7. Maribor, Gosposka 35, Hotel pri Zamorcu.

Razno**Izšli so**

najnovejši prikojevalni zvezki za moško, damsko garderobo po preizkušeni krojnih l. 1929. Učenci, kateri ne morejo v tečaj, se lahko učijo doma. 10. aprila nov tečaj prikojevanja. Izdelava krojev. Zas. krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg št. 19.

Begonia hybrida
gloxina hybrida
gladiole
montbretia
iris germanica
amaryllis
canna indica
anemone
tuberoze.

Gomolje nudi:
Sever & Komp., Ljubljana.

Zanesljivo kaljiva
semena

za polje in vrt, najboljše
matike

in drugo orodje, vsakovrstno specerijsko blago in razno železnino priporoča
Josip Jrgodič, Celje, Glavni trg.

Vsakovrstno

zlate kornice

po najvišjih cenah.
ČERNE luvellir Ljubljana.
Woltova ulica št. 3

čsenično moko

najboljše mlinov nudimo največje veletrgovine žita in mlevskih izdelkov

A VOLK Ljubljana
Resljeva cesta 24.

Mirno, globoko spanje...

nam daje samo naravni zakon, da si telo in duh popolnoma od počijeta in zbereta svežih moči za delo prihodnjega dne.

Motenje in oviranje tega koristno in izenačujoče delujočega procesa se mora prej ali pozneje maščevati.

Potrebno je izogniti se slabemu spanju!

To je prava pot. Ne uživajte navadne kave in čaja, ki vznemirjajo Vaše živce, temveč pijte mesto njih samo kavo Hag. Popolnoma vseeno je, ali jo uživate po dnevu ali po noči. Kava Hag je tako zdrava, da jo lahko ponudite celo otroku in bolniku. Ne skrajša Vaše spanje niti za minuto in ne škoduje Vašim živcem ter srcu, ker je brez kofeina.

Prodaja se v vseh boljših trgovinah. V kraje, kjer se še ne dobiva, pošlje vsako množino po običajni ceni franco.

KAVA HAG D. D., Martičeva 14 b, Zagreb.

AKVIZITERJE

za življensko zavarovanje sprejme proti visoki proviziji in fiksnim plačilom večja zavarovalnica. — Ponudbe s popisom dosedanjega delovanja na upravo »Slovenca« pod šifro: »ŽIVLJENSKO ZAVAROVANJE«.

Išče se duhovnik

za Spodnji Brnik v župniji Cerklje na Gorenjskem. Služba se lahko takoj nastopi. — Župni urad Cerklje na Gorenjskem, 29. marca 1929

Janez Dolinar, župnik.

Ali že veste,

da dobi vsak, ki naroči Radiowelt, za eno leto ali podaljša naročnino za eno leto.

Zastoni elektronko

SD 4 (avdiounko) ali XD 4 (sklepno ojačevalko)?

Letna naročnina Din 250.— in Din 100.— za poštino premije

Ali že poznate

najboljši mesečnik Evrope? Ako ne zahtevajte še danes številko »FUNK-MAGAZIN«-a na ogled

Pisite samo na
WIENER RADIOVERLAG, G. M. B. H.
Wien I. Pestalozzengasse 6

Naš nadvse ljubljani soprog, zlati oče, stari oče in tast, gospod

Edvard Smerdu

uradnik papirnice Vevče

nas je dne 3. aprila 1929 ob 19.15, po mukopolnem trpljenju, za vedno ostavil. K zadnjemu počitku spremimo prebalega pokojnika v soboto dne 6. aprila ob 15 izpred splošne bolnice v Ljubljani na pokopališče Devica Marije v Polju.

Vevče-Ljubljana, dne 3. aprila 1929.

MARIJA, soproga. RUDI in VILKO, sinova. MICI, ROZKA, JULIJANA in RELI, hčerke. — MIRA, sinaha. FRANJO, zet. JOŽKO, MARJANCA, JOŽKO, vnuka in vnukinja. — Vsi ostali sorodniki.

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljevi izbrani spisi

priznana tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu
Vsak zvezek stane broš. Din 45.—, eleg. vezan Din 60.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

BLAZ JANCAR
sobilkarstvo
in pleskar
LJUBLJANA, Breg 6

Ivan Pakiž
trgovina z juvelij, urami,
zlatino in srebrnino
Ljubljana - Pred Škofijo 15.

PRISTOL & BRICEL
okoslikarna, Ljubljana
Resljeva c. 4 - Sv. Petra c. 31
Tel. 2908 Ustan. 190

Avtomobilisti!

Motociklisti!

Šofer in samovozač

Spisal inž. Josip Štolfa. — Cena vezani knjigi Din 140.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.